

hybridity

architecture

21st century

cyborgs

performativity

intermediality

sound art

bio-art

expanded field

new technologies

neuroscience

second life

visual arts

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ
«Ο Performer στον 21^ο αιώνα»

Δευτέρα 30 Μαρτίου 2015
Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

ONE - DAY CONFERENCE
«The Performer in the 21st Century»

Monday, 30 March 2015
Michael Cacoyannis Foundation

Ελληνικό Κέντρο
του Διεθνούς
Ινστιτούτου Θεάτρου

The Hellenic Centre
of the International Theatre Institute

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ
HELLENIC CENTRE OF THE INTERNATIONAL THEATRE INSTITUTE

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ 2014-2016

Πρόεδρος
Εμμανουήλ Κουτσουρέλης
Σκηνοθέτης / Ραδιοφωνικός Παραγωγός

Αντιπρόεδρος
Θάνος Βόβολης
Σκηνογράφος - Ενδυματολόγος

Γενικός Γραμματέας
Κ. Αλέξης Αλάτσης
Σκηνοθέτης

Ταμίας
Δημήτρης Τσούκας
Συνθέτης

Αναπληρώτρια Γενική Γραμματέας
Μαρία Γιαγιάννου
Συγγραφέας

Αναπληρωτής Ταμίας
Μαρία Κονομή
Σκηνογράφος, Διδάκτωρ Θεωρητικός Παραστατικών Τεχνών

Μέλη
Νίκος Βίττης
Συνθέτης

Σωζήτα Γκουντούνα
Διδάκτωρ Θεωρίας Θεάτρου και Εικαστικών

Μαρία Κολιοπούλου
Χορογράφος

BOARD OF DIRECTORS 2014-2016

President
Emmanouil Koutsourelis
Theatre Director / Radio Producer

Vice-President
Thanos Vovolis
Set and Costume Designer

General Secretary
K. Alexis Alatsis
Theatre Director

Treasurer
Dimitris Tsoukas
Composer

Alternate General Secretary
Maria Yiayiannou
Author

Alternate Treasurer
Maria Konomis
Scenographer, Theorist

Members
Nikos Vittis
Composer

Dr. Sozita Goudouna
Theatre and Art Theorist

Maria Koliopoulou
Choreographer

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Ε.Κ.Δ.Ι.Θ.

Υπεύθυνη Γραμματείας Ε.Κ.Δ.Ι.Θ.
Ευγενία Σωμαρά

Σύμβουλος Διοίκησης & Προγράμματος ΕΣΠΑ
Νεόφυτος Παναγιώτου

Υπ. Εγκαταστάσεων, Χώρων και Συντονισμού Δράσεων
Ζέττα Πασπαράκη

Υπεύθυνη Οργάνωσης & Εκτέλεσης Παραγωγής
Σοφία Καραγιάννη

Οργάνωση & Εκτέλεση Παραγωγής
Φλώρα Λένου-Παγκράτη

*Ιδιαίτερες ευχαριστίες
στην Αντιπρόεδρο Διοικητικού Συμβουλίου Ιδρύματος Μιχάλης Κακογιάννης
κυρία Ξένια Καλδάρα,
στην εθελόντρια Μαρία Μπούμπα
και στην Ζέτα Νικολακοπούλου.*

ADMINISTRATIVE AND OPERATIONS STAFF

Executive Secretary of Hellenic Centre of the ITI
Eugenia Somara

Administrative Advisor & NSRF Programme Coordinator
Neofitos Panagiotou

Venue Manager & Projects Coordinator
Zetta Pasparakis

Executive Production Manager
Sofia Karagianni

Production Manager
Flora Lenou-Pagkrati

*The organising team would wish to express its warmest thanks to
the Vice-President of Michael Cacoyannis Foundation
Mrs Xenia Kaldara,
to the volunteer Maria Bouba
and to Zeta Nikolakopoulou.*

“Ο Περφόρμερ, με το Π κεφαλαίο, είναι ένας άνθρωπος εν δράσει. Δεν είναι ένας άνθρωπος που ενσαρκώνει το ρόλο ενός άλλου. Είναι ο χορευτής, ο ιερέας, ο πολεμιστής: βρίσκεται έξω από τα καλλιτεχνικά είδη. Η τελετουργία είναι η περφόρμανς, μια εκτελεσμένη δράση, μια πράξη”.
Γέρζυ Γκροτόφσκι

Το Ελληνικό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου, με τη Διεπιστημονική Ημερίδα «Ο Performer στον 21^ο Αιώνα», επιδιώκει μια γόνιμη συζήτηση σε έναν ανοικτό διάλογο με το κοινό και τη συμμετοχή ανθρώπων που έχουν κάνει στάση ζωής και καθημερινή πράξη την ενεργή ενασχόληση με τις τέχνες και τον πολιτισμό.

Το Ελληνικό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου φιλοδοξεί να συνεισφέρει στη στήριξη του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού και να αναδείξει τόσο τις δυνατότητες όσο και τα επιτεύγματα της εγχώριας παραγωγής των παραστατικών τεχνών.

Στοχεύει στην περαιτέρω ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση της ποικίλης του δραστηριότητας με τις ανάγκες της εποχής, ενώ παράλληλα ορίζει μια νέα πορεία ενεργούς συμμετοχής τόσο στον Ελλαδικό όσο και στον Διεθνή χώρο των παραστατικών τεχνών.

Με τις παραπάνω σκέψεις και τη βούληση ότι η Διεπιστημονική Ημερίδα μας «Ο Performer στον 21^ο Αιώνα» θα είναι ιδιαίτερα ελκυστική σε επιστημονικό επίπεδο καθώς και ότι θα δώσει την ευκαιρία για ενημέρωση, ανταλλαγή και ανατροφοδότηση ιδεών, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την Επιμελήτρια, μέλος του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Ι.Θ., Δόκτορα Σωζήτα Γκουντούνα για την αποτελεσματική προετοιμασία της Ημερίδας και την εξαιρετική επιλογή των ομιλητών.

Επίσης, προσωπικά αλλά και εκ μέρους του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Ι.Θ. ιδιαίτερος ευχαριστούμε την τετραμελή ομάδα διαχείρισης, επικοινωνίας και διοργάνωσης, για λογαριασμό του Ε.Κ.Δ.Ι.Θ., βεβαίως και όλους τους συμμετέχοντες, πανεπιστημιακούς, ιστορικούς της τέχνης, ερευνητές και καλλιτέχνες, ευχόμενοι εγκάρδια Καλή Επιτυχία.

Εμμανουήλ Κουτσοурέλης

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

του Ελληνικού Κέντρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου

“The performer, with a capital P, is a human in action. Not a human who embodies the role of another. Is the dancer, the priest, the warrior: located beyond artistic media. The ritual is performance, an executed activity, an action.”

Jerzy Grotowski

The Hellenic Centre of the International Theatre Institute organises the interdisciplinary one day conference «The Performer in the 21st Century», so as to evoke a productive and creative dialogue with people whose life stance and everyday practice is the active engagement with arts and culture.

The Hellenic Centre of the International Theatre Institute participates in the present action aspiring to contribute in supporting contemporary Greek culture and to highlight both the potencies and the achievements of the local performing arts production. By supporting and promoting abroad the work of greek artists and by setting off high quality projects, we wish to add not only to the achievements of the artistic community, but to the expansion of the role that performing arts play within greek society as well.

With the above in mind, and with the promise that the scientific agenda of «The Performer in the 21st Century», will be particularly attractive and will offer the opportunity for information, and exchange and feedback of ideas, I would like to express my warmest thanks to the organising chair of the conference: Dr Sozita Goudouna, Member of the Board of the Hellenic Centre of the ITI for the selection of the keynote speakers and for the successful organisation of the one-day conference.

With the financial support form the Ministry of Culture and Sports through a National Strategic Reference Framework program we have been able to organize this one-day conference. I, personally, and on behalf of the Board of Directors of the Hellenic Centre of the ITI, would like to thank the four-member team set up to manage, communicate and organize the event for the Hellenic Centre of the ITI, and all the participating artists, academics, researchers, art historians, as well; we wholeheartedly wish them the best of success.

Emmanouil Koutsourelis

President of the Board of Directors
of the Hellenic Centre of the International Theatre Institute

Ο ΠΕΡΦΟΡΜΕΡ ΣΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ: Προσεγγίσεις της Ημερίδας

Ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Κέντρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου και υπεύθυνη για το σχεδιασμό της Διεπιστημονικής Ημερίδας με τίτλο “Ο Performer στον 21^ο αιώνα,” με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζω στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης.

Το ΕΚΔΙΘ έχει παραμείνει μέσω της έρευνας και της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των μελών του στην αιχμή του δόρατος στην παραγωγή και εξάπλωση επιστημονικής γνώσης που αφορά σε όλες τις εκφάνσεις των παραστατικών τεχνών. Το θέμα του Συνεδρίου αναφέρεται στη συνεχή ανάγκη για ενημερωμένη γνώση και πληροφορία σε σχέση με τις μετατοπίσεις του ρόλου του performer στον 21^ο αιώνα καθώς αλληλεπιδρά με τις εικαστικές τέχνες, τις νέες τεχνολογίες, την επιστήμη, τη βιο-τέχνη (bio-art) και τη χορογραφική έρευνα.

Κύριο μέλημα της Ημερίδας είναι η παρουσίαση της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας και έρευνας, μέσα από το ελληνικό παράδειγμα και τις παραγωγές επιλεγμένων ομάδων περφόρμανς που πειραματίζονται με νέες χρήσεις των ψηφιακών μέσων στη σκηνογραφία και στα εικαστικά, με νέους τρόπους συνεργασίας και αναπαράστασης, με νέες δραματουργικές στρατηγικές και τρόπους δημιουργίας χρονικών και χωρικών συσχετισμών.

Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με αυτές τις νέες τάσεις και τεχνολογίες που αναμφίβολα θα αλλάξουν στο κοντινό ή στο απώτερο μέλλον το πρόσωπο των παραστατικών τεχνών. Υπό αυτές τις συνθήκες, η συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διατομεακή αλληλεπίδραση θέτει τη βάση της αξιολόγησης της διαθέσιμης βιβλιογραφίας για να εφαρμοστεί επιδέξια η Θεωρία στην Πράξη και από τις καλλιτεχνικές δράσεις που θα διαμορφωθούν θα μπορέσει να ενισχυθεί και η Θεωρία των Παραστατικών Τεχνών.

Θεωρούμε ότι η επιλογή διεθνούς εμβέλειας Ομιλητών που θα παρουσιάσουν την εκτενή τους εμπειρία σε θέματα που αφορούν στις παραστατικές τέχνες θα ανταποκριθεί στις προσδοκίες του κοινού. Ως οργανωτική επιτροπή θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τους προσκεκλημένους ομιλητές μας οι οποίοι με το κύρος και την επιστημονικότητά τους συνεισφέρουν τα μέγιστα στην επιτυχία του συνεδρίου. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε επίσης όλους τους συναδέλφους. Τέλος, η Ημερίδα δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί χωρίς τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την οποία είμαστε ευγνώμονες.

Σωζήτα Γκουντούνα

Διδάκτωρ Θεωρίας Θεάτρου & Τέχνης,
Διοργανώτρια της Ημερίδας ως Μέλος του ΕΚΔΙΘ

THE PERFORMER IN THE 21st CENTURY: Conference Perspectives

As a member of the Board of the Hellenic Centre of the International Theatre Institute and organizing chair of the Interdisciplinary Conference entitled “The Performer in the 21st Century,” I am pleased to welcome you to the Michael Cacoyannis Foundation.

By means of research and the continuing education of its members the Hellenic Centre of ITI has been at the forefront of the promotion and dissemination of knowledge in all aspects of the performing arts. The theme of the Conference refers to the constant need to update knowledge and information in relation to the shifts of the performer's role in the 21st century as s/he interacts with the visual arts, new technologies and media, science, bio - art and choreographic research.

The main concern of the conference is the presentation of contemporary art and research, through the Greek paradigm and the productions by performance groups that experiment with new uses of digital media in stage design and the visual arts, with new ways of collaboration and representation, with new dramaturgical strategies and ways of creating temporal and spatial correlations.

We are currently challenged with new trends and technologies that will undoubtedly change in the near or distant future the performing arts. Under these circumstances, the continuing education and interdisciplinary interaction sets the framework for the critical evaluation of the available bibliography and scientific data so as to skilfully apply knowledge and techniques to practice.

The scientific programme of the Conference will be an ideal platform to critically analyze and to propose new approaches from the standpoint of different specialties related to the performing arts. We believe that the choice of international Speakers will present their extensive experience in matters relating to the performing arts will meet public expectations.

Special thanks are due to our invited speakers who are kind enough to deliver their keynote speeches in various fields of the arts, thereby contributing substantially to the success of the conference. We would also like to thank all colleagues who contributed in various ways. The Conference received financial support from the Greece and Europe, which is hereby gratefully acknowledged.

Dr Sozita Goudouna

Art and Theatre Theorist,
Conference Organising Chair and Member of the Board of Directors
of the Hellenic Centre of the ITI

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

9.30-10.00

Προσέλευση-Εγγραφή

10.00-10.05

Χαιρετισμός Προέδρου Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Ι.Θ.

Εμμανουήλ Κουτσουρέλης

Σκηνοθέτης, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ελληνικού
Κέντρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου

10.05-10.15

Ο ΠΕΡΦΟΡΜΕΡ ΣΤΟΝ 21° ΑΙΩΝΑ: Προσεγγίσεις της Ημερίδας

Σωζήτα Γκουντούνα

Διδάκτωρ Θεωρίας Θεάτρου & Τέχνης, Διοργανώτρια
της Ημερίδας ως Μέλος του ΕΚΔΙΘ

Ο ΠΕΡΦΟΡΜΕΡ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ:

ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παρουσίαση-Recha Kucha

Θεατρικές Πρακτικές στην Ελλάδα: Έξι Σύγχρονες Ομάδες

10.15-10.30

Nova Melancholia

10.30-10.45

MKultra

10.45-11.00

Bijoux De Kant

11.00-11.15

Blitz

11.15-11.30

The Erasers

11.30-11.45

Medea Electronique

11.45-12.00

Διάλειμμα

Η ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΦΟΡΜΕΡ: ΝΕΑ
ΜΕΣΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΗΧΟΣ

12.00-12.20

VOICE-O-GRAPH

Πάνος Χαραλάμπους

Πρύτανης ΑΣΚΤ

12.20-12.40

Καλλιτεχνικοί Πειραματισμοί στο Πλαίσιο Εμβυσθιστικών

Υβριδικών Περιβαλλόντων Επιτέλεσης

Δημήτρης Χαρίτος

Επίκουρος καθηγητής στο Τμήμα Επικοινωνίας
και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών

12.40-13.00

Ψηφιακή Χειροτεχνία και ο Δημιουργός ως Performer

Αφροδίτη Ψαρρά

Εικαστικός και Διδάκτωρ της Σχολής Καλών Τεχνών
του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης

13.00-13.20

Tracking Life? Νέες Επιτελεστικές Πρακτικές

στην Εποχή της Δεδομενοποίησης

Δάφνη Δραγώνα

Θεωρητικός Νέων Μέσων, Επιμελήτρια Transmediale

13.20-13.40

Διαλογικές Τεχνολογικές σε Δημόσιες Επιτελέσεις

Κώστας Ντάφλος

Αρχιτέκτων, Εικαστικός, Επίκουρος Καθηγητής,

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

13.40-14.00

Η Επιτέλεση της Συνείδησης στο έργο της Karen Casey

«ΠΛΑΝΗΤΙΚΟΣ ΝΟΥΣ» (GLOBAL MIND PROJECT)

Αννα Χατζηγιαννάκη

Ιστορικός Τέχνης - Πρόεδρος ΜΚΟ ARTOPOS

14.00-14.30

Διακοπή για γεύμα

ΤΟ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟ ΠΕΔΙΟ: ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ
ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

14.30-14.50

Ο Ρόλος του Καλλιτέχνη στις Μετά - Περφόρμανς Καλλιτεχνικές
Πρακτικές μέσα από το Ελληνικό Παράδειγμα
Αλεξάνδρα Αντωνιάδου
Ιστορικός Τέχνης-Υποψήφια Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Εδιμβούργου

14.50-15.10

Χ[Ω]ΡΟ-ΓΡΑΦΙΕΣ: Design Through Performance
Κυβέλη Αναστασιάδη
Αρχιτέκτων-Περφόρμερ, University College
London, Bartlett School of Architecture

15.10-15.30

*Επιτελώντας τις Αποτυχίες του Ουμανισμού:
για την Αδυναμία της Κοινωνικής Συγκίνησης*
Κωστής Σταφυλάκης
Θεωρητικός Τέχνης και Εικαστικός, Δρ. πολιτικής επιστήμης.
Εντεταλμένος διδασκαλίας στη MoKE της ΑΣΚΤ

15.30-15.50

*Το Ζώο στην Περφόρμανς ή Πώς να εξηγήσεις τον
Νεοϋλισμό σε έναν (σχεδόν) Νεκρό Σκύλο*
Ειρήνη Γερογιάννη
Ιστορικός και Κριτικός Τέχνης, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα
Αρχιτεκτόνων, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

15.50-16.10

Η Επίδραση της Cyborg Σκηνογραφίας στην Performance
Art: Κοινωνικά Μηνύματα και Προεκτάσεις
Εμμανουέλα Βογιατζάκη Krukowski
Σκηνογράφος, Υποψήφια Διδάκτωρ

16.10-16.30

Συμμετοχικές Περφόρμανς: Η Δραματοουργία του Κάθε Ενός
Χριστιάνα Γαλανοπούλου
Ιστορικός Τέχνης, Καλλιτεχνική Διευθύντρια του MIRFestival

Ο ΠΕΡΦΟΡΜΕΡ ΣΤΟΝ 21° ΑΙΩΝΑ: ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ
ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΘΕΑΤΡΟ

16.30-16.50

Περφόρμερ: Τυπολογίες και Κοινοτοπίες στην Ελληνική Σκηνή
Γιώργος Σαμπατακάκης
Επίκουρος Καθηγητής Θεατρολογίας στο Τμήμα
Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών

16.50-17.10

*Τέχνο-υποκριτική και ο Μετατοπισμένος Ρόλος του
Περφόρμερ στο Σύγχρονο Θέατρο του Σκηνοθέτη*
Στέλλα Κεραμίδα
Διδάκτωρ Θεατρολογίας, Σκηνοθέτις, Εκπαιδευτικός

17.10-17.30

*Φαινομενολογία του Σώματος και Ερμηνεία της Αντίληψης:
Η Ενσωμάτωση της Εμπειρίας στη Σχέση Πέρφορμερ-Κοινού*
Διονυσία Μπουζιώτη
Θεατρολόγος

17.30-17.50

Ενσαρκώνοντας την Παρουσία: Ερμηνεύοντας το Catastrophe
Mischa Twitchin
Ερευνητής της Βρετανικής Ακαδημίας, Λέκτορας
και Διδάκτωρ Θεατρολογίας Queen Mary,
University of London, Ιδρυτικό Μέλος Shunt Theatre Collective

17.50-18.10

Σκέψεις, Ερωτήσεις, Συμπεράσματα

ONE - DAY CONFERENCE PROGRAMME

9.30-10.00

Registration

10.00-10.05

*Welcome speech by the President of the Board
of Directors of the Hellenic Centre of the ITI*

Emmanouil Koutsourelis

Theatre Director, President of the Board of Directors of the
Hellenic Centre of the International Theatre Institute

10.05-10.15

The Performer in the 21st Century: Conference Perspectives

Dr Sozita Goudouna

Art and Theatre Theorist, Conference Organising Chair and Member
of the Board of Directors of the Hellenic Centre of the ITI

THE PERFORMER IN THE PUBLIC SPHERE: NEW WAYS OF COLLABORATING

Pecha Kucha

Theatre Practices in Greece: Six Contemporary Groups

10.15-10.30

Nova Melancholia

10.30-10.45

MKultra

10.45-11.00

Bijoux De Kant

11.00-11.15

Blitz

11.15-11.30

The Erasers

11.30-11.45

Medea Electronique

11.45-12.00

Break

THE PERFORMATIVE TURN: NEW MEDIA, TECHNOLOGY AND SOUND

12.00-12.20

VOICE-O-GRAPH

Panos Charalambous

Vice Chancellor Athens Fine Art School

12.20-12.40

*Artistic Research in the Context of Immersive
Performative Hybrid Environmental Experiences*

Dimitrios Charitos

Assistant Professor, Department of Communication and Media
Studies, National and Kapodistrian University of Athens

12.40-13.00

Digital Craftsmanship and the “Maker” as a Performer

Afroditi Psarra

PhD, Media Artist and Researcher of the Complutense
University of Madrid in the Field of Image,
Technology and Design

13.00-13.20

Tracking Life? New Performative Practices in The Era of Datafication

Daphne Dragona

New Media Theorist, Curator at Transmediale

13.20-13.40

Dialogical technopolitics in public performances

Kostas Daflos

Architect, Visual Artist, Assistant Professor,
Architecture Department,
National Technological University of Athens

13.40-14.00

Performing Consiousness in Karen Casey’s «GLOBAL MIND PROJECT»

Anna Hatzigiannaki

Art Historian, Director at NGO ARTOPOS

14.00-14.30

Lunch Break

THE EXPANDED FIELD: INTERSECTIONS BETWEEN THE PERFORMING ARTS, THE VISUAL ARTS AND ARCHITECTURE

14.30-14.50

The Role of the Artist in Post-performance Artistic Practices through the Greek Paradigm

Alexandra Antoniadou

Art Historian - PhD Candidate, University of Edinburgh

14.50-15.10

Design Through Performance

Kyveli Anastadiadi

Architect-Performer, University College London, Bartlett School of Architecture

15.10-15.30

Performing the Failures of Humanism: on the Shortcomings of Social Affect

Kostis Stafylakis

Art Theorist and Artist, PhD in Political Science. Adjunct lecturer at the Unit of Entrepreneurship and Innovation of Athens School of Fine Arts

15.30-15.50

The Animal in Performance Art, or How to Explain New Materialism to a (Nearly) Dead Dog

Irene Gerogianni

Art Historian and Critic, PhD Candidate, Department of Architecture, Aristotle University of Thessaloniki

15.50-16.10

The Impact of Cyborg Scenography in Performance Art. Social messages and Implications

Emmanuella Vogiatzaki-Krukowski

Set Designer, PhD Candidate

16.10-16.30

Participatory Performances: The Dramaturgy of Every One

Christiana Galanopoulou

Art Historian, Artistic Director at MIRFestival

THE PERFORMER IN THE 21st CENTURY: CONTEMPORARY TYPOLOGIES

16.30-16.50

Performer: Typologies and Commonplaces in Modern Greek Theatre

George Sampatakakis

Assistant Professor of Theatre Studies at the University of Patras

16.50-17.10

Techno-acting and the Shifting Role of the Performer in Contemporary Director's Theatre

Stella Keramida

PhD in Theatre Theory, Director and Educator

17.10-17.30

Phenomenology of the Body and Interpretation of Perception: Embodiment of Experience in the Performer-Audience Relationship

Dionysia (Denny) Bouzioti

Theatre Theorist

17.30-17.50

Performing Presence: Interpreting Catastrophe

Mischa Twitchin

British Academy Postdoctoral Fellow at the Drama Dept., Queen Mary, University of London, Founding Member of Shunt Theatre Collective

17.50-18.10

Thoughts, Q&A, Conclusions

Ο ΠΕΡΦΟΡΜΕΡ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ: ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παρουσίαση-Pecha Kucha

Θεατρικές Πρακτικές στην Ελλάδα: Έξι Σύγχρονες Ομάδες

THE PERFORMER IN THE PUBLIC SPHERE: NEW WAYS OF COLLABORATING

Pecha Kucha

Theatre Practices in Greece: Six Contemporary Groups

Nova Melancholia

Η **Nova Melancholia** δραστηριοποιείται από το 2007 στο μεταβαλλόμενο χώρο της θεατρικής και εικαστικής περφόρμανς. Η ομάδα επιχειρεί μια μη συστηματική χαρτογράφηση ποικίλων αισθητικών, στρατηγικών και κειμένων που έχουν συμβάλλει στη διαμόρφωση της μελαγχολίας της εποχής.

Η δουλειά μας ακολουθεί μη γραμμικές αφηγήσεις και ανοιχτές δραματοουργίες. Συχνά συνυπάρχουν παράλληλες δράσεις, φαινομενικά μη σχετιζόμενες, που δημιουργούν ένα πολυπρισματικό τοπίο. Η παράσταση συντίθεται τελικά στο βλέμμα του κάθε θεατή: ο θεατής βρίσκεται αντιμέτωπος με μια παρελκυστική πολιτική ως προς το νόημα, με ένα σύμπαν ποικίλων και πολύπλοκων ερεθισμάτων που διασπούν τη λογική αντιμετώπιση του έργου. Από το 2010 η Nova Melancholia συμπορεύεται με άλλες συλλογικότητες (Κέντρο για την έρευνα των Παραστατικών Τεχνών [Π], Κίνηση Μαβίλη, Κολεκτίβα Ομόνοια) συμμετέχοντας ενεργά στη δημιουργία και λειτουργία τους (διοργάνωση Συμποσίου και ημερίδων, συλλογικές διεκδικήσεις από την Πολιτεία, ενεργοποίηση του θεάτρου ΕΜΠΡΟΣ). Πιστεύουμε στη συνεργατική και δημόσια φύση της τέχνης γιατί νιώθουμε πως έτσι ενδυναμώνεται ο εγγενής κοινωνικός και πολιτικός της ρόλος. Δίκτυα συνεργασιών που υφαίνονται γύρω και μαζί με την Nova Melancholia παράγουν πολιτική μέσα από μορφές κι όχι μέσα από διακηρύξεις.

www.novamelancholia.gr

Nova Melancholia is active inside the ever-changing space of theatrical and visual arts performance since 2007. The collective attempts a non-systematic mapping of various aesthetics, strategies and texts that have contributed to the configuration of today's melancholy. Our work follows non-linear narrations and open dramaturgies. Often parallel actions co-exist, actions that are seemingly non related to each other, and which create a multi-perspective landscape. The performance is finally composed inside each spectator's gaze: the spectator is confronted with dilatory tactics in regards with the meaning, with a universe of varied and complex stimulations that disrupt the rational taking of the work. Since 2010, Nova Melancholia walks along with other collectives (Institute for Live Arts Research [Π], the Mavili Collective, the Omonoia Collective), actively participating in their function (organization of Symposia and conferences, joined claims from the State, activation of the EMBROS theatre). We believe in the co-operative and public nature of art because we feel that thus its inherent social and political role gets empowered. Networks of collaborations that are being weaved around and with Nova Melancholia produce politics through forms and not through declarations.

Mkultra

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας νέες πειραματικές θεατρικές παραστάσεις και ομάδες εμφανίστηκαν στο αφιλόξενο καλλιτεχνικό τοπίο της Αθήνας. Τα συλλογικά συχνά αυτά εγχειρήματα έλαβαν χώρα σε απρόσμενους εξωθεατρικούς χώρους και δημιούργησαν τους δικούς τους μηχανισμούς παραγωγής και δημιουργίας. Η καλλιτεχνική διαδικασία και αισθητική των ομάδων αυτών συχνά επηρεάστηκε από τους χώρους και συνθήκες παραγωγής και οι παραστάσεις πρότειναν νέες χρήσεις της θεατρικής σκηνής. Η σύντομη αυτή παρουσίαση θα επικεντρωθεί σε μια σειρά από site specific παραστάσεις και αστικές παρεμβάσεις από την θεατρική ομάδα Mkultra/F2 με στόχο να καταγράψει διαφορετικές προσεγγίσεις στην χρήση του κοινού «χώρου» της θεατρικής πρακτικής σε συνάρτηση με καλλιτεχνικές πρακτικές, συνθήκες της πόλης και θεσμικούς αποκλεισμούς.

Η ομάδα **Mkultra** προηγούμενα γνωστή και ως F2 Performance Unit δημιουργεί παραστάσεις στην Αθήνα και Ευρώπη από το 2001. Η δουλειά της ομάδας περιλαμβάνει θεατρικές και εικαστικές περφόρμανς, εγκαταστάσεις, συμμετοχικές και περιπατητικές παραστάσεις, αστικές παρεμβάσεις, κ.ά. Παραγωγές έχουν παρουσιαστεί μεταξύ άλλων στο Ελληνικό Φεστιβάλ, στο Εθνικό Θέατρο (Διάδρομος Απογείωσης), στο ICA (Λονδίνο), στο Shunt (Λονδίνο), και στο Teatro Europeo (Τορίνο). Η ομάδα επιχειρεί μέσα από μια συλλογική διαδικασία να δημιουργήσει παραστασιακές φόρμες αποκλειστικά για το συγκεκριμένο χώρο στον οποίο παρουσιάζονται, προτείνοντας νέες συλλογικές αφηγήσεις, αστικές χρήσεις και καλλιτεχνικές παρεμβάσεις σε χώρους και τοποθεσίες της πόλης. Από το 2010 η Mkultra συνεργάζεται με άλλα συλλογικά εγχειρήματα και ομάδες της πόλης στη δημιουργία καλλιτεχνικών και πολιτικών παρεμβάσεων και προγραμμάτων.

In the early 2000s a series of DIY theatrical performances took place on both the spatial and artistic on periphery of the dominant cultural landscape. These performances instituted their own distinct networks of production and distribution while the found locations they utilised affected the aesthetics, methods and development of their performance practice. This paper will discuss a series of site specific performances and urban interventions initiated by Mkultra/F2 Performance Unit during the years 2002-2011. Situated within the specific urban and cultural landscape of Athens this paper will attempt to discuss methods, manifestations and understandings of site-specific practice at different socio-political moments during the last decade. I will attempt to trace an evolving trajectory of 'site-specific' manifestations ranging from Restricted Area (a performance-installation in the upper floor of Bios in 2004), to Secret Location (a series of performances in secret locations of the city) and other city-wide performance projects. This discussion seeks to rethink ideas of participation and collaboration and attempts to locate performance practices and methods in relation to cultural and socio-political circumstances and spatial dialectics.

Mkultra, previously also known as F2 Performance Unit, makes new work since 2001 based in Athens and London. Focusing on social architectures, urban space and structures of participation Mkultra creates distinct performative formats that exist on the borders of performance, live art, site-specific work and urban intervention. The company has presented 25 pieces since 2001 in Greece, UK and Europe in theatres, galleries and found spaces including Hellenic Festival (Athens), Bios (Athens), ICA (London), Shunt (London), Teatro Europeo (Turin), National Theatre of Greece. Since 2010 Mkultra participates in collective contexts, cultural and political initiatives of the city including Mavili Collective, Institute for Live Arts Research and Kollektiva Omonia.

Bijoux De Kant

Η bijoux de kant ιδρύθηκε το Δεκέμβριο του 2010. Αποτελείται από τον εικαστικό και σκηνοθέτη Γιάννη Σκουρλέτη, τον μουσικό Κώστα Δαλακούρα, τον ιστορικό τέχνης Αλέξιο Παπαζαχαρία, τον κοινωνιολόγο Άρη Ασπρούλη, την συγγραφέα Ειρήνη Σουργιάδακη, τον Κωνσταντίνο Σκουρλέτη (ΑΣΚΤ), την ποιήτρια Γλυκερία Μπασδέκη και τη σκηνοθέτη Ηλέκτρα Ελληνικιώτη.

Η bijoux de kant, ακολουθώντας με συνέπεια τις ιδέες που οδήγησαν στη δημιουργία της, δεν σχηματοποιείται ως μία αμιγώς θεατρική ομάδα, αλλά στοχεύει στο να αποτελέσει μια πλατφόρμα έρευνας και να συνδυάσει στους κόλπους τους διαφορετικούς τομείς, πέραν της δημιουργικής έκφρασης.

Θέατρο και performance, σύγχρονη μουσική και τεχνολογία των νέων μέσω, Ιστορία της Λογοτεχνίας και Θεωρία της Τέχνης, οπτικά ιδιώματα και ερμηνευτικές πρακτικές είναι τα στοιχεία εκείνα που η Bijoux de Kant προσπαθεί να συνδυάσει, στοχεύοντας στην παραγωγή ενός παγκόσμιου και συνεχούς αποτελέσματος, που απευθύνεται στο ευρύ κοινωνικό σώμα πέρα από τα όρια της κυρίαρχης κουλτούρας, καθώς και στο να αναδείξει την Τέχνη σε κριτική στάση.

www.bijouxdekant.com

Bijoux de kant was originally formed in December 2010. It consists of Yannis Scourletis (Visual Artist - Director), Kostas Dalakouras (Musician - Composer), Aris Asproulis (Sociologist), Alexios Papazacharias (Art Historian - Curator), Eirini Sourgiadaki (Writer), Konstantinos Scourletis (Visual Artist), Glikeria Basdeki (Poet - Writer), Ilektra Ellinikioti (Director).

Theatre is the starting point that leads to the team's establishment, although Bijoux de kant sets as its goal not to get limited under the brand of just a theatrical group, but to be a research platform and combine different fields, beyond creative expression.

Theatre and performance, contemporary music and new media technology, History of Literature and Theory of Art, visual idioms and acting practices are those elements that Bijoux de kant tries to combine in order to produce a global and continuous result, addressed in a wide social body beyond the limitations of the dominant culture, to highlight the artistic art as a critical attitude.

Blitz

Η θεατρική ομάδα blitz σχηματίστηκε στην Αθήνα, τον Οκτώβριο του 2004, από τους Γιώργο Βαλαή, Αγγελική Παπούλια και Χρήστο Πασσαλή. Η ομάδα blitz σχηματίστηκε με βάση την κοινή πεποίθηση ότι το θέατρο είναι ένας χώρος ουσιαστικής συνάντησης ανθρώπων και ανταλλαγής ιδεών και όχι πια ένας χώρος επίδειξης δεξιοτήτων. Την ανάγκη τους να απαντήσουν στο ερώτημα τι ζητάει η κοινωνία από την τέχνη σήμερα και τι μπορεί να σημαίνει θέατρο στον 21ο αιώνα. Την ισότιμη σχέση των μελών όσον αφορά τη σύλληψη, τη συγγραφή, τη σκηνοθεσία, τη δραματουργία και την πεποίθηση ότι όλα είναι υπό αμφισβήτηση, ότι τίποτα δεν είναι σίγουρο, ούτε στο θέατρο ούτε στη ζωή. Παραστάσεις της ομάδας blitz έχουν παρουσιαστεί στο Théâtre de la Ville, στη Schaubühne, Comédie de Reims, στο Thalia Theater και σε άλλα θέατρα και θεατρικά φεστιβάλ στην Ευρώπη.

Blitz Theatre Group was formed in October 2004, in Athens, by Aggeliki Papoulia, Christos Passalis and Giorgos Valais. The group's basic principles are the following: theatre is a field where people meet each other and exchange ideas in the most essential way, not a field for virtuosity and ready made truths. There is a need for answers to what society asks from art today and where theatrical structures stand at the dawn of the 21st century. All members are equal throughout conception, writing, direction and dramaturgy, everything is to be questioned, nothing should be taken for granted, neither in theatre nor in life. The group's work has been presented in Théâtre de la Ville, at the Schaubühne, Comédie de Reims, in Thalia Theater and in other major theatres and theatre festivals around Europe.

www.theblitz.gr

The Erasers

Οι Erasers είναι μια ομάδα της οποίας το έργο βασίζεται στη σύνθεση διαφόρων φαινομενικά ετερόκλητων στοιχείων όπως: ο κινηματογράφος σε πραγματικό χρόνο/ ο μουσικός αυτο-σχεδιασμός/ η performance/ το διαδίκτυο/ και οι εγκαταστάσεις. Αυτά τα υλικά ή οι διάφορες μορφές ενσωματώνονται στις performance των Erasers με στόχο τη δημιουργία μιας συνολικής εμπειρίας/ ενός νέου “ανοιχτού” έργου όπου το κοινό μπορεί να συμμετέχει διατηρώντας όμως την ελευθερία της έκφρασης και ερμηνείας. Ο συνδυασμός αυτών των διαφορετικών στοιχείων βασίζεται στην αναζήτηση της ομάδας για ένα νέο οπτικο-ακουστικό αλφάβητο. Οι Erasers αποτελούν ένα ανοιχτό κύκλωμα: η ομάδα εναλλάσσεται ανάλογα με τις απαιτήσεις κάθε πρότζεκτ και όλοι λειτουργούν μέσα στην ελεύθερη και ανοιχτή ομάδα των Erasers. Οι Erasers διερευνούν τη δυνατότητα παρουσίασης της δουλειάς τους σε ένα ανοιχτό και αμερόληπτο κοινό, κάτι που τους επιτρέπει να δουλεύουν χρησιμοποιώντας διάφορα ψευδώνυμα, όπως: the instructors, the spectors και the curators.

The Erasers is a group whose work is based on the integration of various seemingly diverse elements such as: live cinema/ improvised music/ performance actions/ the internet/ and installation techniques. These materials, or various forms are incorporated into each of the Erasers performances with the goal of creating an overall experience/ a new “open” work, in which the audience can be immersed and yet have the freedom of expression and interpretation. The combination of these diverse elements is based on the Erasers search for a new audio-visual language. The Erasers is an open circuit: they are as few or as many as each project demands and they all function within the free association that the Erasers are. The Erasers search for the possibility of presenting their work to an open and unbiased audience has led them to work under various pseudonyms, some of these being: the instructors, the spectors and the curators.

Medea Electronique

Η **Medea Electronique** ιδρύθηκε το 2006, και απαρτίζεται από δημιουργούς που μοιράζονται τη διάθεση για πρωτοπορία, κινούμενοι στον ευρύτερο χώρο της σύγχρονης τέχνης. Ένεργοί σε τομείς όπως η μουσική, η κινούμενη εικόνα, η ζωγραφική, τα πολυμέσα, η ρομποτική, οι διαδραστικές τεχνολογίες και η παραγωγή πολυμεσικών εκδηλώσεων, τα μέλη της ομάδας συγχωνεύουν ξεχωριστά πεδία έρευνας και πρακτικής σε μια προσπάθεια ανάπτυξης ενός ιδιαίτερου ύφους. Η δραστηριότητα της Medea Electronique συμπεριλαμβάνει σύγχρονες θεατρικές παραστάσεις, πειραματικά οπτικοακουστικά δρώμενα, συνθέσεις ηλεκτροακουστικής μουσικής. Το έργο της “Soundscapes Landscapes” (Οπτικοακουστικός περίπατος στη γειτονιά του Νέου Κόσμου), παρουσιάζεται αυτό το διάστημα, μέχρι και το καλοκαίρι του 2015 στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών. Παράλληλα, αυτό τον καιρό, παραδίδει σειρά σεμιναρίων για τη mixed media art στο Κέντρο Επισκεπτών του Κέντρου Πολιτισμού Ιδρύμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ). Δουλειά της έχει παρουσιαστεί στο Μουσείο Μπενάκη, στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, σε φεστιβάλ και διοργανώσεις.

www.medeaelectronique.com

Medea Electronique was formed in Athens Greece in 2006, inspired by a play of words, Medea versus Media. It is a cooperate group of individual artists that share a predisposition for innovation in performing arts. Working in fields like music, video, design, painting, multimedia, robotics, interactive technology and media production, we allow the integration of our distinctive areas of research and practice to define a unique style in the realization of various projects - from multimedia theatrical plays to experimental audio-visual shows and from electroacoustic compositions to human-machine-computer interfaces. Medea Electronique also organises Koumaria Residency, an annual cross-arts residency. Medea Electronique present the project “Soundscapes Landscapes” (an audiovisual walk in the neighborhood of Neos Kosmos), until the summer of 2015 at the Onassis Cultural Centre.

Moreover, the collective delivers a series of seminars about mixed media art at The Visitors Center at the Stavros Niarchos Foundation Cultural Center (SNFCC). They have presented their works at: the Onassis Cultural Centre, the Benaki Museum, the French Institute of Athens, and they have participated in various concerts and festivals.

Η ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΦΟΡΜΕΡ: ΝΕΑ ΜΕΣΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΗΧΟΣ

THE PERFORMATIVE TURN: NEW MEDIA, TECHNOLOGY AND SOUND

VOICE-O-GRAPH

Πάνος Χαράλαμπος
Panos Charalambous

«.....Δεν θωπεύει τάχα εμάς τους ίδιους μια πνοή του αέρα που περιέβαλε τους προγενέστερους; Δεν υπάρχει στις φωνές που αφουγκραζόμαστε μια ηχώ όσων έχουν σήμερα σιγήσει;»

Β. Μπένγιαμιν
«Για την έννοια της Ιστορίας»

POST- MORTEM

Το Πρόγραμμα με τον γενικό τίτλο voice-o-graph μεριμνά, αποσκοπεί στην καταγραφή - ως Νεκρολογία - όλων των ανθρωπίνων φωνών ανεξαιρέτως, πιστεύοντας ανά πάσα ώρα και στιγμή - εδώ και τώρα - σε μιαν Ανάσταση χωρίς Μεσσιανικές αναμονές, δίχως βιβλικές εκλαμπρύνσεις αλλά ως συμπαθητικές ενέργειες επανάχρησης - επικαιροποίησης.

Με τη βοήθεια αιχμών....., το αγκάθι του ρόδου, ο κυνόδοντας της τίγρης, το νύχι του αρπακτικού, το φύλλο του αθάνατου-αμάραντου, τα είδη βελόνας πικ-απ, ενισχυτών και μεγαφώνων, ζωντανεύει τις καταγεγραμμένες φωνές (δίσκοι, κασέτες κλπ.)

Ο Πάνος Χαράλαμπος γεννήθηκε στην Ακαρνανία το 1956. Σπούδασε στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών, με καθηγητή τον Ν. Κεσσανλή. Είναι Πρύτανης και καθηγητής στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών. Έχει παρουσιάσει σε ατομικές εκθέσεις τα έργα του «2008-2014 AQUIS SUBMERSUS», «TOBACCO AREA 1986-2011», «Voice-O-Graph», «Phonopolis», «Ψυχαγωγία II», «I496 - 2000, como humo se va», «Ψυχαγωγία I», «ΙΧΘΥΣ», «Concerning fishing», «Καπνολόγιο - story of tobacco». Έχει λάβει μέρος σε ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό: «Φωνές» Βιντεοεγκατάσταση και Περφόρμανς, CAMP, Αθήνα / «είδος»-Un art contemporain de Grèce. Institut Supérieur des Beaux Arts de Besançon, Vidéo Capitale 2013» Fresne-Saint-Mamès, Γαλλία / «Break-through» - ARCO, Μαδρίτη / «Οι Πρωτοπόροι», Μακεδονικό Μουσείο, Θεσσαλονίκη / «42eme Salon de Montrouge, ArtKöln», Γκαλερί Michael Beck, Κολωνία / «Ναύπακτος», Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης'96, Tickon, Κοπεγχάγη / «Μεταμορφώσεις του Μοντέρνου - Η ελληνική εμπειρία», Εθνική Πινακοθήκη / «Ogrody», Πόζναν, Πολωνία / «Gagnes sur mer», Νίκαια, Γαλλία / «Kunst-Europa-Εικαστικό Ευρωπαϊκό Τοπίο», Βερολίνο / Γλασκώβη «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης'90» / «3η Μπιενάλε Νέων, Μεσογειακών Χωρών», Βαρκελώνη / «2η Μπιενάλε Νέων, Μεσογειακών Χωρών», Θεσσαλονίκη.

“Are we not touched by the same breath of air which was among that which came before? Are there not in the voices that we lend our ears an echo of those now silenced?”

Walter Benjamin,
On the Concept of History

POST- MORTEM

The project Voice-o-Graph aims to record -as Obituary- all human voices, without exception, believing here and now in a Resurrection without Messianic patience, without biblical illuminations but in empathetic actions of re-use and synchronicity. With the help of the thorn of the rose, the bicuspid of the tiger, the claw of the predator, the sheet of the immortal-amaranth, the needles of the turntables, the amplifiers and the loudspeakers, the recorded voices are animated (Discs, cassettes, etc).

Panos Charalambous was born in Acarnania, Greece in 1956. He studied at the School of Fine Arts Athens with Professor N. Kessanlis. He is the vice chancellor and professor at the School of Fine Arts Athens. He has shown in solo exhibitions projects «2008-2014 AQUIS SUBMERSUS», «TOBACCO AREA 1986-2011», «Voice-O-Graph», «Phonopolis», «Animation II», «I496 - 2000, como humo se va» 'Entertainment I», «PISCES», «Concerning fishing», «Kapnologia - story of tobacco». He has participated in group exhibitions in Greece and internationally: “Voices” video installation and Performance, CAMP, Athens / ‘type»-Un art contemporain de Grèce. Institut Supérieur des Beaux Arts de Besançon, Vidéo Capitale 2013 Fresne-Saint-Mamès, France , «Break-through»- ARCO, Madrid “The Pioneers”, Macedonian Museum, Thessaloniki «42eme Salon de Montrouge, «ArtKöln” Gallery Michael Beck, Cologne “Nafaktos” Cultural Capital of Evropolis’ 96, Tickon, Copenhagen “Metamorphoses of the Modern - The Greek experience”, National Gallery «Ogrody», Poznan, Poland «Gagnes sur mer», Nice France «Kunst-Europa-Visual European Landscape”, Berlin Glasgow “Cultural Capital of Evropolis’90” “3rd Youth Biennale of Mediterranean Countries”, Barcelona “2nd Youth Biennial, Mediterranean Countries “, Thessaloniki.

Καλλιτεχνικοί Πειραματισμοί στο Πλαίσιο Εμβυθιστικών Υβριδικών Περιβαλλόντων Επιτέλεσης

Artistic Research in the Context of Immersive Performative Hybrid Environmental Experiences

Δημήτρης Χαρίτος
Dimitris Charitos

Η εισήγηση επικεντρώνεται στην μετατροπή της σχέσης μεταξύ των καλλιτεχνών και του κοινού, στο πλαίσιο εμβυθιστικών, αλληλεπιδραστικών καλλιτεχνικών εμπειριών που παρουσιάζονται σε περιβάλλοντα θόλων καθώς και στον τρόπο με τον οποίο οι εμπειρίες αυτές διαμεσολαβούνται όταν εισάγουμε ένα επίπεδο επιτέλεσης στην συνολική σύνθεση. Στην εισήγηση θα συζητηθούν μία σειρά από καλλιτεχνικά πειράματα τα οποία έλαβαν χώρα σε εμβυθιστικά και αλληλεπιδραστικά περιβάλλοντα τύπου θόλου, στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου EMDL. Θα γίνει επίσης η προσπάθεια να αναλυθεί ο ρόλος της ομάδας επιτέλεσης που έλαβε μέρος στα πειράματα αυτά σε σχέση με το ρόλο των υπολοίπων δρώντων που αλληλεπιδρούν και προσλαμβάνουν αυτές τις εμπειρίες.

Ο Δημήτρης Χαρίτος είναι επίκουρος καθηγητής στο Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου διδάσκει μαθήματα που αφορούν στην ψηφιακή τέχνη, την επικοινωνία ανθρώπου-μηχανής, τον αλληλεπιδραστικό σχεδιασμό και την οπτική επικοινωνία. Στην καλλιτεχνική του πορεία, από το 1983, έχει δραστηριοποιηθεί στο χώρο της ηλεκτρονικής μουσικής (1983-1993), των οπτικοακουστικών, αλληλεπιδραστικών εγκαταστάσεων και των εικονικών περιβαλλόντων (1997-σήμερα). Έχει συμμετάσχει με εικαστικά του έργα σε 15 εκθέσεις, σε Ελλάδα, Μ. Βρετανία και Κύπρο. Σπούδασε Αρχιτεκτονική στο ΕΜΠ και C.A.A.D στο τμήμα Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου του Strathclyde (Γλασκώβη). Είναι διδάκτωρ στον αλληλεπιδραστικό σχεδιασμό και τον σχεδιασμό εικονικών περιβαλλόντων (Stathclyde). Έχει συμμετάσχει ως ερευνητής ή συντονιστής σε πλέον από 12 ερευνητικά έργα (χρηματοδοτούμενα από ελληνικούς ή ευρωπαϊκούς φορείς) με αντικείμενο: την εικονική πραγματικότητα, τα μέσα επικοινωνίας με εντοπισμό θέσης (locative media), τη ψηφιακή τέχνη και τα πολυμέσα. Έχει πλέον από 80 δημοσιεύσεις σε βιβλία, επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

The presentation focuses on the transformation of the relationship between the artists and the audience in the case of immersive, dome-based, interactive, artistic experiences and the manner in which these experiences may be mediated by introducing a performative level in the overall composition. A series of artistic experiments which took place in immersive and interactive full-dome environments in the context of the EMDL project (emdl.eu) will be discussed as case studies. An attempt will also be made to analyse the role of a group of performers in relation to the other actors interacting and perceiving within these experiences.

Dimitris Charitos is an Associate Professor in the Department of Communication and Media Studies at the National and Kapodistrian University of Athens where he teaches the subjects of human-machine communication, interactive design, digital art and visual communication. He studied Architecture at the National Technical University of Athens, and C.A.A.D. in the Department of Architecture, University of Strathclyde (Glasgow). He holds a PhD in interactive and virtual environments design. As a researcher or coordinator, he has participated in more than 12 research projects (funded by Greek and European programs) on the subjects of virtual reality, locative media, digital art and multimedia. He has more than 80 publications in books, journals and conference proceedings. Starting in 1983, his artistic practice includes electronic music (1983-1993), audiovisual and interactive installations and virtual environments (1997- to the present). He has participated in 15 exhibitions in Greece, the UK and Cyprus.

Δημήτρης Χαρίτος www.media.uoa.gr/~charitos

The EMDL project www.emdl.eu

The e-MobilArt project home page www.media.uoa.gr/emobilart

The Hybrid City project home page www.media.uoa.gr/hybridcity

The YASMIN (network of artists, scientists and institutions promoting communication and collaboration in art, science and technology around the Mediterranean Rim) mailing list www.media.uoa.gr/yasmin

Ψηφιακή Χειροτεχνία και ο Δημιουργός ως Performer Digital Craftsmanship and the “Maker” as a Performer

Αφροδίτη Ψαρρά
Afroditi Psarra

Σύμφωνα με τον Nicholas Negroponte η διαφορά ανάμεσα στον φυσικό/υλικό και στον ψηφιακό κόσμο είναι ότι ο πρώτος αποτελείται από άτομα και ο δεύτερος από bits, και το χαρακτηριστικό αυτών των bits είναι ότι μπορούν να μετασχηματιστούν και να μεταδοθούν σε οποιαδήποτε μορφή. Σε μια εποχή συνεχών τεχνολογικών εξελίξεων, ο δημιουργός καλείται περισσότερο από ποτέ να κρατήσει μια χειροπιαστή σχέση με την τεχνολογία και να την ενσωματώσει στις σύγχρονες εικαστικές πρακτικές. Οι σύγχρονοι δημιουργοί (Makers) κάνουν χρήση εργαλείων ανοικτού κώδικα και δημιουργικού προγραμματισμού, ψηφιακού σχεδιασμού και παραδοσιακής χειροτεχνίας και μέσα από την δουλειά τους εξερευνούν τον ρόλο της χειρονομίας και του σώματος ως διεπαφές ελέγχου για την δημιουργία επαυξημένων τεχνολογικά περιβαλλόντων, αντικειμένων και συστημάτων. Σε αυτό το πλαίσιο πώς μπορεί να συνδεθεί η διαδικασία δημιουργίας με την performance; Μπορούμε να μιλήσουμε για την χρήση του σώματος ως μέσο παραγωγής νοημάτων και μετάδοσης πληροφοριών;

Η Αφροδίτη Ψαρρά, PhD είναι εικαστικός και Διδάκτωρ της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης στον τομέα της Εικόνας, της Τεχνολογίας και του Σχεδιασμού. Τα έργα της περιλαμβάνουν ιδιοκατασκευές, ηλεκτρονικά κεντήματα, wearables, hacking και tinkering συσκευών, δημιουργικό προγραμματισμό και ψηφιακή σύνθεση ήχου μέσα από DIY τεχνικές. Η δουλειά της έχει παρουσιαστεί σε διεθνείς πλατφόρμες όπως Siggraph, Ars Electronica, Transmediale και CTM, ISWC (International Symposium on Wearable Computers), MakerFaire, Amber, Piksel κ.ά. Έχει εργαστεί ως μαθητευόμενη στο ερευνητικό κέντρο Disney Research Zurich σε συνεργασία με το Πολυτεχνείο της Ζυρίχης (ETH) στο τμήμα Wireless Networks and Mobile Computing. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

www.afroditipsarra.com

According to Nicholas Negroponte in his 1995 book “Being Digital”, the fundamental difference between the digital and the physical realm is that the former is composed of bits and the latter of atoms. In the information highway, the data we collect from the world of atoms takes the form of bits, and the fundamental characteristic of these bits is that they can be manipulated and expressed in a multitude of forms. In this climate of continuous technological advancements it is highly important for artists to maintain a hands-on relationship and to explore its creative applications. Contemporary Makers use open source technologies, creative coding and traditional crafting practices to explore gestuality and embodiment through the creation of physical interfaces of augmented environments, artifacts and systems. In this context, could we connect the crafting process itself with the performative act? Could we talk about the technological embodiment of the maker in terms of broadcasting information and conveying meanings?

Afroditi Psarra, PhD is a media artist working with textiles, electronics and sound. She holds a PhD in the field of Image, Technology and Design from the Complutense University of Madrid and her work encompasses a wide variety of media and techniques that extend from embroidery, soft circuits, hacking and creative coding, to interactive installations and sound performances. She has presented her work at numerous platforms such as Siggraph, Ars Electronica, Transmediale and CTM, ISWC (International Symposium on Wearable Computers), Amber, Piksel and MakerFaire Rome between others. She has worked as an intern on Wireless Communications and Mobile Computing at Disney Research Zurich. She currently lives and works in Athens.

Tracking Life? Νέες Επιτελεστικές Πρακτικές στην Εποχή της Δεδομενοποίησης

Tracking Life? New Performative Practices in The Era of Datafication

Δάφνη Δραγώνα
Daphne Dragona

Ζούμε σε μια συνθήκη συνεχόμενης επιτάχυνσης όπου καλούμαστε να καταγράφουμε, να μετράμε και να συγκρίνουμε όλες τις κινήσεις και τις αλληλεπιδράσεις μας. Με τις δικτυωμένες συσκευές μας και με αισθητήρες, εμπλεκόμαστε σε καθημερινές επιτελεστικές πράξεις με στόχο να μέσα από τη συνεχή καταγραφή, να βελτιστοποιήσουμε τους εαυτούς μας συγκρινόμενοι με άλλους. Επιτρέποντας στα συστήματα να μας μαθούν και να κάνουν προβλέψεις για εμας, ταυτόχρονα επιτρέπουμε νέες διαδικασίες αλγοριθμικής κανονικοποίησης και ελέγχου. Μπορούμε άραγε να διαφύγουμε αυτής της λογικής και να δράσουμε ενάντια στους αλγοριθμικούς μηχανισμούς, μπερδεύοντας τους και επαναπροσδιορίζοντας τη χρήση τους; Η ομιλία θα παρουσιάσει πώς μια νέα σκηνή καλλιτεχνών απαντά σε αυτό το ερώτημα δοκιμάζοντας τα όρια του συστήματος της δεδομενοποίησης. Διαφορετικές καλλιτεχνικές πρακτικές θα συζητηθούν σε μια προσπάθεια να γίνει διακριτό πώς η τέχνη όχι μόνο προκαλεί την νέα αυτή συνθήκη αλλά και πως προσπαθεί να την αλλάξει. Η παρουσίαση θα βασιστεί στο πρόσφατο φεστιβάλ της Transmediale, αναφερόμενη στη θεματική του αλλά και σε συγκεκριμένα παραδείγματα από το πρόγραμμα της έκθεσης και των εργαστηρίων.

Η Δάφνη Δραγώνα είναι επιμελήτρια και ερευνήτρια που ζει και εργάζεται στο Βερολίνο και την Αθήνα. Έχει συνεργαστεί με κέντρα, μουσεία και φεστιβάλ στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ανάμεσα τους είναι το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, το LABoral Centro de Arte y Creacion Industrial (Γιχόν), το Alta Tecnologia Andina (Λίμα), το Goethe-Institut Athen και το Hybrid City Conference του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 2014 ήταν μία εκ των βασικών επιμελητών του φεστιβάλ Transmediale στο Βερολίνο. Στο παρελθόν έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με την game art, τη net και networked art καθώς και με μορφές τέχνης που σχετίζονται με τα νέα ψηφιακά και αστικά κοινά. Το τελευταίο διάστημα εστιάζει στην τέχνη που βασίζεται σε δεδομένα (data driven art), σε παιγνιώδη hacks και σε υποδομές DIY λογικής που προτείνονται από καλλιτέχνες ως εργαλεία κριτικής αφύπνισης, ενδυνάμωσης και χειραφέτησης των χρηστών.

We are currently living in an accelerated condition, being called to track, measure and compare all our moves and interactions. Through our networked and sensed devices, we engage in continuous acts of performance with the aim to 'capture all', to get better and to compare our optimized selves with others. Allowing the systems to know us and to make predictions about us, we unavoidably give in to new modes of algorithmic normalisation and control. Don't we often feel though the need to escape this logic and to perform against today's algorithmic apparatuses, to confuse them and repurpose them? The talk will present how a new scene of artists responds to this question by testing the limits of the datafication system. Different practices will be presented and discussed in an attempt to examine how art aims not only to provoke the current condition but also to evoke change. The talk will be based on the theme of Transmediale 2015 - Capture all, depicting examples from its exhibition and workshop program.

Daphne Dragona is a curator, writer and researcher living and working in Berlin and Athens. She has collaborated with different centers, museums and festivals in Greece and abroad. Among them are the National Museum of Contemporary Art (Athens), LABoral Centro de Arte y Creacion Industrial (Gijon), Alta Tecnologia Andina (Lima), Goethe-Institut Athen and the Hybrid City Conference organised by the University of Athens. She was one of the main curators of Transmediale 2015 Capture All. Daphne has worked extensively on game art, net and network based art as well as on artistic practices connected to the urban and digital commons. Her current research and curatorial practice particularly involves data-driven art, playful exploits and critical DIY infrastructures, explored as tools for users' empowerment and emancipation.

Διαλογικές Τεχνοπολιτικές σε Δημόσιες Επιτελέσεις

Dialogical Technopolitics in Public Performances

Κώστας Ντάφλος
Kostas Daflos

Αφότου οι νέες τεχνολογίες άλλαξαν όλα τα φάσματα της ζωής, η βασική πρόκληση σχετίζεται με τη θεώρηση αυτών των σοβαρών μετασχηματισμών και ο τρόπος που θα επινοήσουμε τακτικές ώστε να μπορούμε να έχουμε εναλλακτική και ανεξάρτητη χρήση αυτών των τεχνολογιών. Φανερά πια, η ριζική κριτική απέναντι στην «εκμεταλλεύσιμη» και «καταπιεστική» χρήση των νέων τεχνολογιών στην εργασία, την εκπαίδευση, τη δημόσια σφαίρα και την καθημερινή ζωή, γίνεται αναγκαία, απέναντι στις στρατηγικές για τα «κοινά». Θέλω να εστιάσω στη διατομή με τα «κοινά», στο πως οι νέες τεχνολογίες από την πλευρά των πρακτικών τέχνης μπορούν να οδηγηθούν στην όλο και περισσότερο δημοκρατικοποίηση και ενδυνάμωση των ατόμων, μέσα από παραδείγματα χρήσης τεχνολογιών όπως οι τακτικές μέσων ως κοινωνικές τεχνοπολιτικές δράσεις σε δημόσιες επιτελέσεις, που επιδιώκουν ποιητικές κοινωνικής αλλαγής και κριτικής σκέψης. Οι δημόσιες αυτές δράσεις cipo_08 <trailer> και cipo_09 <laterna>, είναι νομαδικά τροχοφόρα-καρότσια που σύρονται από το ανθρώπινο σώμα, τα οποία συνενώνουν (DIY) διαφορετικές τεχνολογίες, όπως μονάδες ρομπότ-μικροεπεξεργαστές και συσκευές, για δημόσιες επιτελέσεις στους δρόμους. Επιζητούν να αποκαλύψουν τον αποκρυμμένο δημόσιο χαρακτήρα και την κοινωνική φύση τόπων, ενθαρρύνοντας δημόσια εμπλοκή, ενώ παράλληλα αποβλέπουν στην επιτέλεση νέων εφήμερων υποκειμενικών ταυτοτήτων (εαυτότητας) ή ρόλων για τους συμμετέχοντες διαφορετικών κοινοτήτων.

Κώστας Ντάφλος, αρχιτέκτων, εικαστικός, επίκουρος καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π. Παρουσιάζει από το 2002 το καλλιτεχνικό πρόγραμμα Cipo_ διαλογικές εγκαταστάσεις-διατάξεις με επιτελέσεις, σε ανεξάρτητα φεστιβάλ τέχνης-τεχνολογίας. Οργανώνει συνεργατικά και συμμετοχικά καλλιτεχνικά εκπαιδευτικά εργαστήρια (Τμήμα Αρχιτεκτόνων Παν. Πατρών, 2003-2010) και δράσεις που επεκτείνονται και διανέμονται στο διαδίκτυο. Συγγραφέας των βιβλίων Εγχειρίδιο: Τρέχουσες εικαστικές διαλογικές εγκαταστάσεις 00_06 (2007), Τακτικές Τεχνοπολιτικών Μέσων (2015), Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης (2015), (υπό έκδοση-cc). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στρέφονται σε υβριδικές διευρυμένες πρακτικές στη δημόσια σφαίρα (Διαλογικές Τέχνες, Επιτελεστικές Σωματικές Δράσεις, Τεχνοπολιτικό σώμα, Τακτικά Μέσα). Παράλληλα, παρουσιάζει υλοποιημένο αρχιτεκτονικό βραβευμένο έργο σε διεθνείς εκθέσεις αρχιτεκτονικής.

Since new technologies are transforming every sphere of life, the key challenge is how to theorize this great transformation and how to devise tactics to make an alternative use of these technologies. Obviously, radical critique of the «exploitative» and «oppressive» use of new technologies in the workplace, education, public sphere, and everyday life is necessary, against the followed strategies for «commons». I want to focus, therefore, in the intersection of how new technologies can be lead by art practices for increasing democratization and empowering individuals. The examples from the use of technologies by oppositional, that is to say, the media tactics as social technopolitical actions in public performances struggling for poetics of social change and critical thinking. These public acts, cipo_08 <trailer> and cipo_09 <laterna>, are nomad vehicles (pushcarts) trailed by the human body which incorporate (DIY) different (low-hi) technologies, just as robotic units-microprocessors and devices, for street performances. They demand to uncover the hidden public character and the social nature of the places, encourage public involvement, and also aim to perform new ephemeral subjectivities or roles for the performer and the participants, from different communities.

* Cipo_08 <trailer> was performed in 12/07/08 at Patras Melixos river mouth, across the borderline of the Afghan refugees camp, in the framework of the workshop «Walking: Somatic City Reframing», for the international architectural events (2008), «Un-Built»-SARCHA.

Kostas Daflos, is an architect and artist based in Athens. Assistant Professor at the Athens School of architecture, NTUA. Explores since 2002, through the Cipo_ program, methods between art and architecture and creates dialogical technopolitical public performances. In some cases, these projects are structured as urban participative critical acts in the public sphere (researches, actions), shared on the web. He has produced several dialogical technopolitical installations-dispositifs, setting performances and actions on the occasion of independent festivals and events in arts and technologies. Was teaching (2003-2010) and organized student collaborative workshops at Patras University. His writings include texts on arts, technologies and communications.

Η Επιτέλεση της Συνείδησης στο έργο της Karen Casey «ΠΑΛΑΝΗΤΙΚΟΣ ΝΟΥΣ» (GLOBAL MIND PROJECT) Performing Consciousness in Karen Casey's «GLOBAL MIND PROJECT»

Αννα Χατζηγιαννάκη
Anna Hatzigiannaki

Στην αρχή του 21ου αιώνα, αναδύεται στην πειραματική τέχνη της performance ως ζήτημα προς διεπιστημονική διερεύνηση, ένα από τα μεγαλύτερα μυστήρια στη βιολογία, η φύση της συνείδησης όπως επιχειρεί να την ερμηνεύσει η Κβαντομηχανική. Η συνείδηση, παραμένει ένα μυστήριο, επειδή η επιστημονική κατανόηση και η καταγραφή με τεχνολογικά μέσα των λειτουργιών του εγκεφάλου, δεν δίνει απάντηση στο ερώτημα τι είναι ο νους. Η εισήγηση μελετά το έργο “Global Mind Project”, της Αυστραλής Karen Casey (που αναπτύσσει από το 2004 με τη συνεργασία του προγραμματιστή Harry Sokol), το οποίο περιλαμβάνει performances, βασισμένες στην νευροεπιστήμη, στην καταγραφή των εγκεφαλικών κυμάτων, στο διαλογισμό, και στην πληροφορική. Για τον performer του 21ου αιώνα, ο επανασχεδιασμός της σωματικότητας, περιλαμβάνει πλέον και την έρευνα του ζητήματος της συνείδησης, κάτι που μοιραία θα οδηγήσει στον επαναπροσδιορισμό των μεθόδων και των στόχων της Bio-Art, μέσα από μια καινούργια αντίληψη για τη φύση των αισθήσεων.

Η Άννα Χατζηγιαννάκη είναι ιστορικός της τέχνης και ασχολείται με τις Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις στον Πολιτισμό, ως ανεξάρτητη ερευνήτρια, συγγραφέας, και επιμελήτρια εκθέσεων. Σπούδασε στο Παρίσι (1974-1981) στο Univ. Paris VIII (Vincennes), Art Plastiques (Licence) Methodologie des Arts Plastiques (Maitrise) με καθηγητή τον Franc Popper, και πήρε μεταπτυχιακό δίπλωμα (D.E.A.) μαζί του στον τομέα Etudes Théâtrales, Cinematographiques. Δεύτερο μεταπτυχιακό (D.E.A.) έκανε με καθηγητή το Jean Laude στη Σορβόνη (Paris I) στον τομέα Ethno-Esthétique, Anthropologie de l' Art. Εργάστηκε στα ΜΜΕ ως δημοσιογράφος και αρθρογράφος για θέματα τέχνης. Είναι πρόεδρος της Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας για την Τεχνολογία και την Τέχνη Artopos και συνεκδότρια με το Δημήτρη Σκούφη (1953-2007) του πρώτου δίγλωσσου website για τη σύγχρονη ελληνική τέχνη, www.artopos.gr. Είναι συγγραφέας των: Η Τέχνη στην Εποχή της Βιοτεχνολογικής Επανάστασης/ Art in the Age of Biotechnological Revolution (2006), Θεόφιλος Μονογραφία για το Θεόφιλο Χατζημιχαήλ (2007) και Κώστας Βαρώτσος Μονογραφία (2008).

At the beginning of the 21st century, experimental performance art investigates one of the biggest mysteries in biology, the nature of consciousness, as quantum mechanics attempts to interpret it. The paper will examine the project that Australian Karen Casey, is developing since 2004, in collaboration with the developer Harry Sokol, the “Global Mind Project”, that is based on cognitive neuroscience, the recording of brain waves while meditating, and informatics. She describes “Global Mind Project”, as “a interdisciplinary arts and cognitive neuroscience initiative exploring creative and technological possibilities for generative art using brain waves.” Quantum mechanics, has exculpated the research about the question of consciousness. For the performer of the 21st century, the redesign of body, embraces the topic of consciousness, which will inevitably lead to a redefinition of the methods and the objectives of Bio-Art, through a new concept to overcome the limitations of the senses.

Anna Hatzigiannaki is an art historian who has since 1996 worked on the Interdisciplinary Approaches to Culture, as an independent researcher, writer and curator. She studied in Paris (1974-1981) in the University Paris VIII (Vincennes), Art Plastiques (Licence) and Methodologie des Arts Plastiques (Maitrise) and got her postgraduate degree (D.E.A.) in Etudes Théâtrales, Cinematographiques with professor Franc Popper. Her second postgraduate (D.E.A.) was with professor Jean Laude in Sorbonne (Paris I) in Ethno-Esthétique, Anthropologie de l' Art. She worked in the media as a journalist and columnist on art subjects. She is the director of the non-profitable organisation for technology and art, Artopos and was also a co-publisher of the first bilingual website of Modern Greek art alongside Dimitris Skoufis (1953-2007), www.artopos.gr. Her monographs include: “Art in the Age of Biotechnological Revolution” (collective) (2006), “Theofilos”, (2007) and “Costas Barotsos” (2008).

ΤΟ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟ ΠΕΔΙΟ: ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

THE EXPANDED FIELD: INTERSECTIONS BETWEEN THE PERFORMING ARTS,
THE VISUAL ARTS AND ARCHITECTURE

Ο Ρόλος του Καλλιτέχνη στις Μετά - Περφόρμανς Καλλιτεχνικές Πρακτικές μέσα από το Ελληνικό Παράδειγμα

The Role of the Artist in Post-performance Artistic Practices through the Greek Paradigm

Αλεξάνδρα Αντωνιάδου
Alexandra Antoniadou

Ο ρόλος του καλλιτεχνικού υποκειμένου ορίζεται από διαφορετικούς και ποικίλους όρους σε κάθε περίοδο της ιστορίας. Συγκεκριμένα ο ρόλος του performer, στην περίπτωση τουλάχιστον της performance art, υπήρξε πάντα πολυδιάστατος. Σήμερα η performance art έχει πάρει πολλές μορφές ενώ τα τελευταία είκοσι περίπου χρόνια παρατηρείται μια μετάβαση του ενδιαφέροντος από το σώμα του καλλιτέχνη - performer στο σώμα ενός συμμετέχοντος κοινού, του «πρωταρχικού κοινού» (primary public) όπως το ονομάζει ο Dan Karlholm. Ποιος όμως αποτελεί αυτό το νέο κοινό και με ποιον τρόπο ορίζεται ο ρόλος του; Τι συμβαίνει όταν ο performer παύει να είναι το καλλιτεχνικό υποκείμενο και τη θέση του παίρνει ένα πλήθος; Η παρουσίαση αυτή θα εξετάσει 3 διαφορετικές περιπτώσεις επιτελεστικών καλλιτεχνικών πρακτικών που λειτουργούν ως παρεμβάσεις στην καθημερινή ζωή και θα αναλύσει το διαφορετικό ρόλο του καλλιτέχνη ή περφορμερ στην κάθε περίπτωση, την παραγωγή μιας αμοιβαίας (ή μη) σχέσης με το κοινό καθώς και τη(ν) (α)δυνατότητα ανάπτυξης ενός διυποκειμενικού χώρου.

Η Αλεξάνδρα Αντωνιάδου έχει σπουδάσει στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Αρχαιολογία και Ιστορία Τέχνης. Συνέχισε τις σπουδές της στο Πανεπιστήμιο του Essex, στη Μεγάλη Βρετανία, στην Ιστορία και Θεωρία της Μοντέρνας Τέχνης και από το Σεπτέμβριο του 2009 είναι υποψήφια διδάκτορας στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου. Η έρευνα της αφορά την ιστορία και θεωρία της σύγχρονης τέχνης και συγκεκριμένα τις εκφάνσεις της Performance Art στην Ελλάδα. Γράφει για την εφημερίδα «Τα Νέα της Τέχνης» από το 2007 και έχει διδάξει ιστορία και θεωρία της τέχνης στη Θεσσαλονίκη και το Εδιμβούργο. Έχει συμμετάσχει σε διεθνή συνέδρια και έχει δημοσιεύσει μελέτες για την performance art στα ελληνικά και τα αγγλικά.

The role of the artistic subject is defined by different and varying terms in each period of history. The role of the performer in particular, at least in the case of performance art, has always been multidimensional. Today performance art has taken many forms while over the last twenty years there has been a shift of focus from the artist – performer's body to the body of a participant audience, the 'primary public' as called by Dan Karlholm. Who constitutes this new audience and how is its role defined? What happens when the performer ceases to be the artistic subject and is replaced by a crowd? This presentation will examine three different cases of performative artistic practices as interventions in everyday life and analyze the different role of the artist or performer in each case, the production of a mutual (or not) relationship with the public and the (im)possibility of developing an intersubjective space.

Alexandra Antoniadou holds a BA in Archaeology and Art History from Aristotle University of Thessaloniki (Greece) and an MA in History and Theory of Modern Art from the University of Essex (U.K.). She is currently a PhD candidate at the University of Edinburgh (U.K.). Her research involves a wide range of practices in the field of contemporary art history and theory with a greater emphasis on performative practices in contemporary Greek art. She has been writing for the Greek 'Art Newspaper' since 2007 and has taught art history and theory in Thessaloniki and Edinburgh. She has presented papers at international conferences and has published essays on performance art in Greek and English.

Επιτελώντας τις Αποτυχίες του Ουμανισμού: για την Αδυναμία της Κοινωνικής Συγκίνησης

Performing the Failures of Humanism: on the Shortcomings of Social Affect

Κωστής Σταφυλάκης
Kostis Stafylakis

Μια διάσταση ορισμένων προσεγγίσεων της κοινωνικής-πολιτειακής εξέγερσης, μέσα στη κρίση, είναι η πριμοδότηση μιας ουμανιστικής κατανόησης της πολιτικής, της τέχνης, της επιτελεσματικότητας. Τούτη η θεωρητική οπισθοχώρηση διεκδικεί την ευθυγράμμιση της επιτελεσματικότητας με μια ουμανιστική αναπαράσταση των ελληνικών κοινωνικών στρωμάτων και των συλλογικών αγώνων. Ορισμένοι λόγοι παρουσιάζουν την επιτελεσματικότητα ως μια εγγενώς ανατρεπτική ουσία του «ανθρώπινου» με στόχο την θεωρητική επένδυση μορφών δημόσιας δράσης, αυτοοργάνωσης και πολιτισμικής αντίστασης. Ποια η σχέση τέτοιων θεωρητικών σχηματοποιήσεων με την ιδεολογική πρόσληψη των σύγχρονων ελλήνων ως αντιστεκόμενο έθνος - ενσάρκωση κάποιας δόξης διαχρονικής ουσίας του έλληνα που αντιστέκεται στην αλλοτρίωση του; Σε αντίθεση με τον νέο-ουμανισμό και το πολιτικό μελόδραμα, πολλά καλλιτεχνικά και ακτιβιστικά εγχειρήματα έχουν προσπαθήσει να αμφισβητήσουν την ασφαλή θέση του «κοινωνικά ευαίσθητου» καλλιτέχνη/περφόρμερ. Κάποια από αυτά ανήκουν στους πειραματισμούς της queer σκηνής ενώ άλλα επιχειρούν να επικαιροποιήσουν τη μπρεχτιανή προοπτική στο θέατρο.

Ο Κωστής Σταφυλάκης είναι θεωρητικός τέχνης και εικαστικός. Αποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών. Έχει Μάστερ στη Θεωρία και Ιστορία της Μοντέρνας Τέχνης (Uni. Essex) και Μάστερ στην Ευρωπαϊκή Φιλοσοφία (Uni. Essex). Απέκτησε Διδακτορικό τίτλο από το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου, εστιάζοντας στον πολιτικό λόγο που διατύπωσαν οι διεθνείς καλλιτεχνικές εκθέσεις του 21ου αιώνα και ειδικά η Documenta II. Επιμελήθηκε, μαζί με τον Γιάννη Σταυρακάκη, το ανθολόγιο «Το Πολιτικό στη Σύγχρονη Τέχνη» (ΕΚΚΡΕΜΕΣ 2008). Υπήρξε μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (2011-2012). Τώρα διδάσκει «Τέχνη βασισμένη στην έρευνα» στη Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας της ΑΣΚΤ και δίνει διαλέξεις με θέμα «Τέχνη και Οπτική Επικοινωνία» στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Ήταν συνεπιμελήτης της AGORA, της 4ης Μπιενάλε της Αθήνας. Μαζί με την Βάνα Κωσταγιόλα ίδρυσαν τους kavecs (www.kavecs.com), μια πρωτοβουλία κριτικού καλλιτεχνικού ακτιβισμού. Μερικές πρόσφατες συμμετοχές τους περιλαμβάνουν τις 1st NSK Biennial of Folk Art (2014), Hell as Pavillion, Palais de Tokyo (2013), Truth is Concrete, Graz (2012), 3d Athens Biennial, Media Impact (4th Moscow Biennial) (2011).

An aspect of various approaches to social-civic insurgence, during the crisis, is the pivoting of a humanist understanding of politics, art and performativity. This theoretical regression aligns performativity with a humanist depiction of Greek social strata and collective struggles. Certain discourses depict performativity as an inherently subversive essence of humanity in order to theorize forms of public action, self-organization and cultural resistance. What is the relation between such a theoretical formulation and the ideological perception of contemporary Greeks as a resisting Nation - the instantiation of some essential, trans-historical concept of the Greek as a primordial human essence fighting against his alienation? In contrast to neo-humanism and political melodrama, various new artistic and activist enterprises have tried to challenge the safe position of the “socially sensitive” artist/performer. Some of them belong to the new experimentations of the Queer scene while others seek to update the brechtian perspective in theatre.

Kostis Stafylakis is an art theorist and artist. He graduated from the Athens School of Fine Arts. He holds an MA in Modern Art and Theory (Uni. Essex) and an MA in Continental Philosophy (Uni. Essex). He received his doctorate from the Department of Political Science and History, Panteion University (Athens), focusing on the political discourse launched by 21st century global art shows and especially Documenta II. He was a post-doc researcher at Aristotle University of Thessaloniki (2011-2012). Along with Yannis Stavarakakis, he edited the greek anthology “The Political in Contemporary Art.” He currently teaches “Research-based Art” at the Unit of Innovation and Entrepreneurship at the Athens School of Fine Arts and lectures on “Art and Visual communication” at the University of Patras. He was co-curator of AGORA, the 4th Athens biennial. Along with Vana Kostayola, he runs kavecs (www.kavecs.com), an initiative on critical art activism. Some recent participations include 1st NSK Biennial of Folk Art (2014), Hell as Pavillion, Palais de Tokyo (2013), Truth is Concrete, Graz (2012), 3d Athens Biennial, Media Impact (4th Moscow Biennial) (2011).

Ο Ρόλος του Καλλιτέχνη στις Μετά - Περφόρμανς Καλλιτεχνικές Το Ζώο στην Περφόρμανς ή Πώς να εξηγήσεις τον Νεοϋλισμό σε έναν (σχεδόν) Νεκρό Σκύλο

The Animal in Performance Art, or How to Explain New Materialism to a (Nearly) Dead Dog

Ειρήνη Γερογιάννη
Irene Gerogianni

Με αφετηρία την περφόρμανς του Κοσταρικανού καλλιτέχνη Guillermo Vargas, με τίτλο *Eres Lo Que Lees*, κατά την οποία ο Vargas είχε δέσει στον τοίχο της γκαλερί έναν σκύλο, χωρίς φαγητό, η ανακοίνωση σκοπεύει να φέρει στην επιφάνεια το κενό που υπάρχει στη μελέτη των εικαστικών τεχνών και στο λόγο για την περφόρμανς για την κριτική αποτίμηση της ζωντανής τέχνης που ενσωματώνει το ζώο. Στόχος μου είναι να πειραματιστώ με τον Νεοϋλισμό -όπως βασίστηκε στη φιλοσοφία των Gilles Deleuze and Félix Guattari, και διατυπώθηκε από τη Rosi Braidotti, την Karen Barad, και την Elisabeth Grosz- ως πιθανό θεωρητικό πλαίσιο για την ανάλυση της παραπάνω, αλλά και ως μέθοδος, που αποφεύγει τη φαινομενολογική ή εργασιοκεντρική περιγραφή των σχέσεων ανάμεσα στον άνθρωπο και το ζώο. Η διαδρομή αυτή θα μας οδηγήσει από τη γλωσσική στροφή στο Νεοϋλισμό, με ενδιάμεσες στάσεις τη σημειολογία, τη φαινομενολογία, την αποδόμηση και το μαρξισμό, για να καταλήξουμε σε μία νέα απόπειρα θεωρητικοποίησης του έργου του Vargas. Για το λόγο αυτό, η θεωρία του Νεοϋλισμού θα εξετασθεί δίνοντας έμφαση στις δυνητικές σχέσεις ανάμεσα σε σώματα, είτε πρόκειται για σώματα ανθρώπινα, μη-ανθρώπινα ή μετανθρώπινα.

Η Ειρήνη Γερογιάννη είναι ιστορικός και κριτικός της τέχνης. Σπούδασε Ιστορία της Τέχνης (MA hons.) στο Πανεπιστήμιο της Γλασκώβης και ακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Μοντέρνα και Σύγχρονη Τέχνη (MA) και την Οργάνωση και Διοίκηση Μουσείων και Πινακοθηκών (MA) στο Πανεπιστήμιο του Σάουθαμπτον και το City University London, αντίστοιχα. Είναι υποψήφια διδάκτωρ στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όπου ερευνά την περφόρμανς στην Ελλάδα από τις αρχές της δεκαετίας του 1970. Η έρευνά της έχει παρουσιαστεί σε πολυάριθμα συνέδρια και επιστημονικές εκδόσεις, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ πρόσφατα κυκλοφόρησε το βιβλίο για το έργο της Μαρίας Καραβέλα, από τις εκδόσεις της AICA Hellas, του οποίου είχε την επιστημονική επιμέλεια.

Taking as a starting point the performance art piece by Costa Rican artist Guillermo Vargas, *Eres Lo Que Lees*, in which Vargas had tied a dog to the wall of the gallery, without food, the paper aims to address the lack of theoretical tools in visual arts' research and the discourse on performance art when discussing live art that incorporates the animal. My goal is to experiment with New Materialism -a theory based on the philosophy of Gilles Deleuze and Félix Guattari, and formulated by Rosi Braidotti, Karen Barad, and Elisabeth Grosz- as a possible theoretical framework for analysing the above, but also as a method which escapes the phenomenological, labour-centred account of a human-animal kinship. This path will take us from the Linguistic Turn to New Materialism, through semiotics, phenomenology, deconstruction and Marxism, and will conclude to a new attempt in theorising Vargas's work. For this reason, New Materialist theory will be considered while focusing to the potential relations between bodies, be they human, non-human or posthuman.

Irene Gerogianni is an art historian and critic. She studied History of Art (MA hons.) at the University of Glasgow and holds master's degrees in Modern & Contemporary Art and Museum & Gallery Management from the University of Southampton and City University London, respectively. She is a doctoral candidate at the Department of Architecture of the Aristotle University of Thessaloniki, where she conducts research on Greek performance art from the beginning of the 1970s. Her research has been presented at numerous conferences and art publications, in both Greece and abroad, while recently she has edited a book on Maria Karavela's work, published by AICA Hellas.

Η Επίδραση της Cyborg Σκηνογραφίας στην Performance Art: Κοινωνικά Μηνύματα και Προεκτάσεις The Impact of Cyborg Scenography in Performance Art. Social messages and Implications

Εμμανουέλα Βογιατζάκη Krukowski
Emmanouela Vogiatzaki-Krukowski

Οι Σύγχρονες Σκηνογραφίες δημιουργούν καινοτόμες δομές καθιερώνοντας διαφορετικές συνθήκες σκηνοθεσίας και παραστατικής δράσης στο χώρο αναπτύσσοντας μία δική τους αφηγηματική δυναμική. Ο χώρος μπορεί να «μιλήσει» όσο το σώμα μπορεί να κινηθεί μέσα σε αυτό. Σε πολλές περιπτώσεις, η συγχώνευση χώρου και σώματος δημιουργεί κόσμους που πιθανά δεν είχαμε σκεφτείτε πριν από κάποια χρόνια. Σε μια Cyborg δράση, οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία μίας Σκηνογραφίας, ή σκηνοθεσίας του σώματος και αλληλεπίδρασής του με το κοινό είναι αρκετά διαφορετική από ό,τι σε μια συνηθισμένη παραστατική δράση. Η εισήγηση θα εξετάσει τι συμβαίνει όταν η τεχνολογία εισέρχεται στο σώμα; Τι είδους Σκηνογραφίες βλέπουμε όταν ο ερμηνευτής της δράσης είναι Cyborg; Πώς μπορούμε να κατανοήσουμε μία «Cyborg Σκηνογραφία» και τι είδους μηνύματα μπορεί ενδεχομένως να μας μεταδώσει; Μήπως εμείς, οι καλλιτέχνες και θεατές, θα πρέπει να αξιολογήσουμε εκ νέου μερικά πράγματα σχετικά με τις παραστατικές τέχνες, να συνειδητοποιήσουμε τις νέες συνθήκες και να αποφασίσουμε για το τι μηνύματα στέλνουμε και λαμβάνουμε αντιστοίχως; Πως όλη αυτή η τεχνολογική εξέλιξη, σε όρους Σκηνογραφίας και Παραστατικής Δράσης μπορεί να σχετίζεται με τις σύγχρονες κοινωνίες;

Η Εμμανουέλα Βογιατζάκη Κρουκόβσκι είναι πτυχιούχος του Οικονομικού της Νομικής Αθηνών, BA και MA Σκηνογραφίας/Ενδυματολογίας από το Central Saint Martins, Λονδίνου, MA στις Οπτικοακουστικές Παραγωγές, London Metropolitan University με ειδικότητα Σκηνοθεσία και Μοντάζ, υποψήφια Διδάκτορας του Ανοικτού Πανεπιστημίου της Κύπρου με θέμα: “The cyborg body in the performing arts. Εργάστηκε ως σκηνογράφος/ενδυματολόγος στο Λονδίνο, Ουτρέχτη και Αθήνα, σκηνοθέτησε και μόνταρε ταινίες μικρού και μεγάλου μήκους, κυρίως στο Λονδίνο. Εργάστηκε ως οπερατέρ στις ρομποτικές κάμερες και αυτόματο φωτισμό του BBC News Resources στο Λονδίνο, για τη ζωντανή μετάδοση των ειδήσεων του καναλιού. Από το 2004 βρίσκεται στην Ελλάδα, εργάζεται ως σκηνογράφος/ενδυματολόγος και βίντεο καλλιτέχνης, καθώς επίσης διδάσκει στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ως ΕΕΠ (Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό). Λαμβάνει μέρος σε επιτροπές διεθνών συνεδρίων, είναι συνεργάτιδα σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, μέλος των RFSAT, OISTAT και IFTR.

Current Scenographies produce innovative structures by establishing different directing and performing conditions than few decades ago by developing their own narratives. The space can “talk” as much as the body can move inside it. In many cases the fusion between the space and the body creates worlds that we would not be able to think about few years ago. In a cyborg performance, the terms and conditions of creating a scenography, directing a body and interacting with the audience are very much different than in an ordinary performance. This paper attempts to examine what happens when the technology enters the body? What kind of Scenographies do we see when the performer is a cyborg? How do we understand a “cyborg scenography” and what kind of messages can it possibly convey? Do we, the artists and spectators, need to re-evaluate things, realise new situations and decide what kind of messages we want to transmit or receive? How does this whole technological evolution, in terms of design and performance, relate with our contemporary societies?

Emmanouela VOGIATZAKI-KRUKOWSKI received a BA in Economics from the University of Athens, BA and MA in Set and Costume Design from the University of the Arts, Central Saint Martins in London and an MA in Audio Visual Productions from London Metropolitan University. She is currently a PhD candidate researching on The cyborg body in the performing arts. She works as a set and costume designer in London, Utrecht and Athens. She is the writer of two theatre plays. She is a permanent member of the faculty of the University of Peloponnese, School of Fine Arts in the Department of Theatre Studies. She participates frequently as Technical Committee member at prestigious international conferences. Her research interests include Cyborg Theatre, Virtual Environments and 3D Sets, Tele-Presence and Smart collaborative Environments, Mixed Real, Virtual and Immersive-Reality Systems and Immersive User Interfaces, Serious Gaming in the Context of e-Health (rehabilitation), Media Broadcasting and Future TV/Cinema beyond HD. She is a member of RFSAT, OISTAT and IFTR.

Συμμετοχικές Περφόρμανς: Η Δραματουργία του Κάθε Ενός Participatory performances: The dramaturgy of Every One

Χριστιάνα Γαλανοπούλου
Christiana Galanopoulou

Σ' αυτή την παρουσίαση θα αναφερθούμε σε έργα στα οποία ο ή η περφόρμερ εισάγει το κοινό με έναν παιγνιώδη ή τελετουργικό τρόπο σε διαδικασίες δημοκρατικών αποφάσεων, οι οποίες καθορίζουν τη συνέχεια του έργου. Η δημοκρατική διαδικασία γίνεται μέρος της εμπειρίας της περφόρμανς και η δραματουργία εμπεριέχει τη μετατόπιση που επιτρέπει στο θεατή να αλλάξει ρόλο και να μπει στη θεατρική σύμβαση ως περφόρμερ. Πολλά από αυτά τα έργα εκκινούν από πολιτικό προβληματισμό, άλλα από προβληματισμό σχετικά με τους αποκρυσταλλωμένους ρόλους του πομπού και του δέκτη και άλλα από την αναζήτηση μιας νέας φόρμας δημιουργίας. Η συμμετοχή του θεατή στις δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων που οδηγούν στη δραματουργική εξέλιξη του έργου μπορεί να ειπωθεί και ως μια μορφή εκπαίδευσης του θεατή στη συμμετοχή σε ανάλογες διαδικασίες πολιτικού χαρακτήρα, κάτι που στις σύγχρονες κοινωνίες είναι όλο και περισσότερο ζητούμενο. Ως παραδείγματα θα χρησιμοποιήσουμε έργα που παρουσιάστηκαν στο MIRfestival 2014 στη θεματική ενότητα «Συμμετοχή».

Η Χριστιάνα Γαλανοπούλου είναι ιστορικός τέχνης, καλλιτεχνική διευθύντρια φεστιβάλ, αρθρογράφος, επιμελήτρια εκδόσεων και δραματουργός. Σπούδασε Αρχαιολογία και Ιστορία της τέχνης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, Μουσειολογία, Οργάνωση και επιμέλεια εκθέσεων (MA, Essex University) και Ιστορία της σύγχρονης τέχνης (DEA, Paris I-Panthéon, Sorbonne). Το 2000 ίδρυσε το φεστιβάλ VideoDance, το πρώτο φεστιβάλ που συνδυάζει οπτικοακουστικά μέσα και παραστατικές τέχνες στην Ελλάδα, το οποίο και διηύθυνε μέχρι το 2007. Το 2008, ίδρυσε το MIRfestival, ένα φεστιβάλ νέων μορφών παραστατικών τεχνών για τη σχέση μεταξύ περφόρμανς, εικόνας και νέων μέσων, του οποίου είναι η καλλιτεχνική διευθύντρια. Συνεργάζεται με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το έργο της επικεντρώνεται στο σημείο σύγκλισης του σύγχρονου οπτικοακουστικού πολιτισμού και των παραστατικών τεχνών καθώς και στην ανάδειξη των νέων εκφάνσεων των παραστατικών τεχνών.

In this presentation we will focus on works in which after a certain point the performer, in a playful or ceremonial way, leads the audience to participate in democratic processes in order to take decisions about the rest of the performance. These democratic procedures become a part of the performance experience while a shift in the dramaturgy embraces the new role of the viewer as a performer. Some of these performances are triggered by political discourses, some by a questioning of the solidity of the roles of transmitter-performer and receiver-member of the audience, and some by a quest of new forms of performance creating. The participation of the audience in this kind of democratic procedures in a performance can also be seen as a kind of education in participation, growing from the micro-environment of the performance to the real sociopolitical procedures, the necessity of which is more and more realized by contemporary societies. In order to examine the above, we will use as examples some of the participatory performances presented in MIRfestival 2014.

Christiana Galanopoulou is an art historian, curator, festival programmer, dramaturge and author of texts on art. She studied Archaeology and Art History at the University of Athens, and she holds an MA in Gallery Studies from Essex University and a DEA-Master 2 in Art History from Paris I Panthéon-Sorbonne University. In 2000 she founded VideoDance, a festival on movement and the moving image, which she directed until 2007. She is currently the artistic director of MIRfestival in Athens, which she founded in 2008. She has collaborated with many Greek and European cultural institutions. Her work focuses on the intersection between contemporary audiovisual culture and the performing arts as well as on very contemporary forms of live arts and their reception.

Ο ΠΕΡΦΟΡΜΕΡ ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ: ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΘΕΑΤΡΟ

THE PERFORMER IN THE 21st CENTURY: CONTEMPORARY TYPOLOGIES

Περφόρμερ: Τυπολογίες και Κοινοτοπίες στην Ελληνική Σκηνή Performer: Typologies and Commonplaces in Modern Greek Theatre

Γιώργος Σαμπατακάκης
George Sampatakakis

Πριν από τη δεκαετία του 1960 η κατηγοριοποίηση των βασικών ειδών της υποκριτικής ήταν εύκολη υπόθεση. Ο ηθοποιός της ψυχολογικής εξιχνίασης του ρόλου και ο «στασιακός» ηθοποιός της ανοικεύωσης (και δηλαδή, ο «στανισλαφσκικός» ηθοποιός και ο «μπρεχτικός» εκτελεστής) συνόψιζαν τις αισθητικές δυνατότητες ενός περφόρμερ επί σκηνής. Αν ο ηθοποιός του Γκροτόφσκι είναι ο τρίτος πόλος, αυτός δεν εγκαταλείπει μόνο τον ασκητή ηθοποιό της ολικής αυταπάρασης, αλλά και μια σειρά επιγόνων περφόρμερ (όπως, για παράδειγμα, ο περιβαλλοντικός ηθοποιός, ο εκτελεστής της περφόρμανς, κ.ο.κ.). Ο Robert Gordon στο σχετικό πρόσφατο βιβλίο του *The Purpose of Playing: Modern Acting Theories in Perspective*, (Ann Arbor: University of Michigan Press, 2006), σ. 6, αναγνωρίζει «έξι μείζονες προσεγγίσεις» της σύγχρονης υποκριτικής στο Δυτικό Θέατρο της νέας χιλιετίας: 1. Ρεαλιστικές προσεγγίσεις (με έμφαση στην ψυχολογική αλήθεια). 2. Ο ηθοποιός ως σκηνογραφικό όργανο και η παράσταση ως αισθητικό κατασκευάσμα. 3. Αυτοσχεδιασμός και παιχνίδια (η δημιουργία του θεάτρου ως παιχνίδι). 4. Η εκτέλεση ως πολιτική πράξη (η υποκριτική ως πρόβα για μια κοινωνική αλλαγή). 5. Εξερεύνηση του εαυτού και του Άλλου (η υποκριτική ως προσωπική αντιμετώπιση και ως διάβαση). 6. Η εκτέλεση ως πολιτισμική ανταλλαγή (επιτελώντας την διαφορετικότητα ενός Άλλου). Τέλος, σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να ικνηλατήσει το πεδίο της υποκριτικής στο σύγχρονο ελληνικό θέατρο, χρησιμοποιώντας την παραπάνω τυπολογία ως δείκτη.

Ο Γιώργος Σαμπατακάκης είναι Επίκουρος Καθηγητής Θεατρολογίας στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών. Αποφοίτησε με άριστα από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, ειδικεύτηκε στην αρχαιοελληνική τραγωδία στο Πανεπιστήμιο του Cambridge (M.Phil.) με υποτροφία του ιδίου Πανεπιστημίου, και απέκτησε διδακτορικό δίπλωμα στις Θεατρικές Σπουδές από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου με υποτροφία του Ιδρύματος Ωνάση. Ασχολείται με την Ιστορία και τη Θεωρία του Θεάτρου, τη Θεωρία της Σκηνοθεσίας και της Κριτικής, και προσπαθώντας να ερευνήσει το ενδιαφέρον του στην Gay και Queer Θεωρία.

<https://upatras.academia.edu/GEORGSAMPATAKAKIS>

This talk aims to present a typology of the major approaches to acting in the Modern Greek theatre of the 21st century, using Robert Gordon's taxonomy of acting as identified in his book *The Purpose of Playing: Modern Acting Theories in Perspective* (Ann Arbor: University of Michigan Press, 2006), p. 6: 1. Realistic approaches to characterization and psychological truth. 2. The actor as scenographic instrument and the performance as artifice. 3. Improvisation and games (theatre-making as play). 4. Performance as political praxis (acting as rehearsal for a social change). 5. Exploration of self and the other (acting as personal encounter). 6. Performance as cultural exchange (playing one's otherness).

George Sampatakakis (M.Phil., Cambridge - Ph.D., London) is Assistant Professor in Theatre Studies at the Department of Theatre Studies, University of Patras. His major areas of interest include Performance Studies, the Anthropology of Theatre, Theatre History and Theory, and Queer Theory. He has published articles in many international journals and volumes, as well as four books in Greece.

Τέχνο-υποκριτική και ο Μετατοπισμένος Ρόλος του Περφόρμερ στο Σύγχρονο Θέατρο του Σκηνοθέτη

Techno-acting and the Shifting Role of the Performer in Contemporary Director's Theatre

Στέλλα Κεραμίδα
Stella Keramida

Η εισήγηση θα εξετάσει ορισμένα παραδείγματα σύγχρονων σκηνοθετών που έχουν ενσωματώσει την έννοια του techno-acting στις σκηνοθεσίες τους με επιτυχία (διάρθρωση και λειτουργία των παραστάσεών τους με βάση την χρήση του techno-acting). Με ποιον τρόπο συμβάλει αυτή η πρακτική στην ανάδειξη ενός εξελισσόμενου ρόλου του περφόρμερ στον 21ο αιώνα; Πώς μεταδίδει την έννοια ενός σύγχρονου θεάτρου που πειραματίζεται με τη τεχνολογία; Πώς προκύπτει και καλλιεργείται μια άλλη θεατρικότητα; Θα ερευνήσουμε με ποιον τρόπο η νέα τυπολογία της θεατρικής αισθητικής που καλείται techno-acting αποτελεί σημαντικό δομικό στοιχείο για μια σύγχρονη σκηνική έκφραση και πώς συγκεκριμενοποιεί την δική της, διακριτή και διαφοροποιημένη, εκδοχή της θεατρικότητας στο σύγχρονο θέατρο των σκηνοθετών ('directors' theatre').

Η Στυλιανή Κεραμίδα είναι διδάκτωρ θεατρολογίας (ειδίκευση στην τεχνολογία και την σκηνοθεσία) με σπουδές στην Ελλάδα (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Ολλανδία (Utrecht University), Αγγλία (Royal Holloway, University of London), και Αμερική (Yale University). Έχει διευθύνει θεατρικά εργαστήρια σε πανεπιστημιακά τμήματα, φοιτητικούς συλλόγους και ιδιωτικούς φορείς, έχει οργανώσει και επιμεληθεί καλλιτεχνικά θεατρικές παραστάσεις και έχει συνεργαστεί με διαφόρους ελληνικούς θιάσους (μεταξύ άλλων Αμφιθέατρο, Νέα Σκηνή Τέχνης/ Θέατρο του Νέου Κόσμου, Ομάδα Θέαμα/ Τεχνολόγος κ.α.). Υπήρξε μέλος του Performance Working Group στο Yale University (World Performance Project) και έχει διδάξει σκηνοθεσία (multimedia directing). Έχει γράψει και παρουσιάσει ομιλίες για συνέδρια, κείμενα για θεατρικά προγράμματα καθώς και για ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά.

Theatre directors today have elaborated the concept of acting in their productions by presenting the mediated body of the actor/performer and exploring digital representation, telepresence and virtuality, elements which resonate with the notion of intermediality as a conceptual framework in their work. Consequently, a specific type of acting, namely techno-acting, is formulated. This paper seeks to address the following questions: How and why do the medialities of techno-acting put an emphasis on the artificiality, technological materiality and technological excess in the work of contemporary directors? How does this offer an exploration of the shifting role of the performer in the 21st century? How does techno-acting mediate a contemporary director's theatre - in artistic sensibility and style - that discusses the impact of the role of technology in the contemporary theatrical environment? In what way does this practice produce a distinctive theatricality? The purpose of this paper is to give an account of the critical impact of the medialities of techno-acting on the shifting role of the performer by comprehending the aesthetics of this theatrical practice and, therefore, understanding the technological and artistic developments in the work of contemporary directors.

Dr Styliani Keramida completed a PhD at Royal Holloway, University of London (Technology, Theatrical Aesthetics and The Changing Role of the Director, 2013). She holds a Theatre Studies degree (2001) and an MPhil in Greek theatre (2005) from the University of Athens. She also studied drama and theatre at the University of Utrecht (2004), as well as performance, production management, film and philosophy at Yale University (2008). She is a scholar of theatre and performance, whose research examines the development of contemporary director's theatre and its relationship with theatre theory. She has contributed articles to publications, as well as reviews and conference papers on director's theatre, multimedia theatre, intermediality, theatrical aesthetics, political theatre and avant-garde theatre. She has taught dramaturgy and theatre directing. She has also been employed as a professional director.

Φαινομενολογία του Σώματος και Ερμηνεία της Αντίληψης: Η Ενσωμάτωση της Εμπειρίας στη Σχέση Πέρφορμερ-Κοινού Phenomenology of the Body and Interpretation of Perception: Embodiment of Experience in the Performer-Audience Relationship

Διονυσία Μπουζιώτη
Dionysia (Denny) Bouzioti

Το σώμα παίζει μείζονα ρόλο στην ενσωμάτωση της θεατρικής εμπειρίας είτε υπό το πρίσμα του αναπαραστατικού-εκφραστικού μέσου όπως χρησιμοποιείται από τον performer είτε υπό την συνθήκη της φαινομενικά παθητικής δεκτικότητας του θεατή. Μέσα από την κατανόηση των κιναισθητικών λειτουργιών του, αλλά και των συνειδησιακών μηχανισμών, θα μπορέσουμε να φωτίσουμε τα συμπεριφοριστικά και αντιληπτικά πλαίσια στα οποία κινείται, ιδίως στις περιπτώσεις όπου η performance προωθεί τα μηνύματά της μέσω του φόβου ή του πόνου. Το δίπολο απουσία-παρουσία προσδιορίζει την εμπειρία του βιωμένου σώματος τόσο σε σχέση με την ύπαρξη του ατόμου στον κόσμο όσο και αναφορικά με τη συμμετοχή του στο αναπαραστατικό γεγονός. Η εισηγήση έχει ως στόχο να αναδείξει τη συνεργασία της επιστήμης της νευροψυχολογίας με τη φιλοσοφία, την ιατρική φαινομενολογία και το αναπαραστατικό γεγονός με γνώμονα τη σχέση ηθοποιού-θεατή.

Η Διονυσία Μπουζιώτη είναι απόφοιτος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. και κάτοχος Master of Philosophy. Η διπλωματική της θέση με τίτλο Ιατρική Φαινομενολογία στο Δράμα: Μια εισαγωγή στην ερμηνεία του απόντος και του πάσχοντος σώματος, συνδυάζει τη φιλοσοφία με τις νευροεπιστήμες και την ψυχολογία στο πεδίο των παραστατικών τεχνών. Με κύριο προσανατολισμό τη σημειολογία και τη φαινομενολογία συμμετείχε στην 1η Επιστημονική Συνάντηση του Ε.Κ.Π.Α (Νοέμ. 2013) και στο 5ο Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο (Οκτ. 2014). Ήταν κεντρική ομιλήτρια ως theatre specialist στην έκθεση τέχνης Questions and Claims (ART WALL Project Space) της εικαστικού και video-artist Εύας Μαραθάκη (Ιαν. 2014), ενώ παρουσίασε δική της σειρά σχεδίων στην Έκθεση Τέχνης Ερασιτεχνών Καλλιτεχνών που διοργάνωσε ο Δήμος Πειραιά (Οκτ. 2014). Σήμερα διδάσκει θεωρία θεάτρου και υποκριτική σε μαθητές δημοτικού σχολείου. Παράλληλα, μεταφράζει στην ελληνική θεατρικά δοκίμια και έργα ξένων δραματουργών.

The body plays a major role in the embodiment of the theatrical experience, either as a means of expression by the performer or under the terms of the audience's passive receptivity. Through understanding of kinesthetic functions, and mechanisms of consciousness, we can illuminate the behavioral and perceptual context within which body exists, especially in cases where the performance is promoting its messages through fear or pain. The dipole absence-presence determines the experience of the lived body both in relation to the existence in the world and its involvement in the re-presentational event. The paper aims to highlight the intersections of the science of neuropsychology with philosophy, medical phenomenology and the re-presentational event, driven by the relationship between performer and spectator.

Dionysia Bouzioti graduated from the Department of Theatre Studies, University of Athens and holds an MPhil in Drama and Theatre Studies. Her Ma thesis, entitled Medical Phenomenology in Drama: An introduction to the interpretation of the absent and the suffering body, was a combination of philosophy with neuroscience and psychology in the field of performing arts. Mainly oriented in semiotics and phenomenology, she participated in the 1st Scientific Meeting of the University of Athens (Nov. 2013) and at the 5th National Theatre Studies Conference (Oct. 2014). She was the keynote speaker at Eva's Marathaki (painter and video-artist) art exhibition Questions and Claims (Jan. 2014). In October she participated with her own designs in the Art Exhibition for Amateur Artists organized by the Municipality of Piraeus. She has translated in Greek theoretical essays and drama plays and currently teaches Theatre and Drama theory for children at an elementary school in Athens.

Ενσαρκώνοντας την Παρουσία: Ερμηνεύοντας το Catastrophe

Performing Presence: Interpreting Catastrophe

Mischa Twitchin

Μόνο 15 χρόνια μετά την έναρξη της νέας χιλιετίας και ήδη ο εικοστός πρώτος αιώνας, είναι ένα θέμα μελέτης, με μαθήματα - όπως στο Πανεπιστήμιο της Μάλτας - που απευθύνονται ειδικά στους περφόρμερ, ωσάν το μέλλον να μπορούσε να χωριστεί από τα σωθικά των ψηφιακών μέσων. Παραδόξως, αυτή η γοητεία με όλα αυτά που θα μπορούσε να είναι «νέα» - σαν να ήταν μπροστά από το παρόν - είναι μια κλασική ανησυχία του μοντέρνου κινήματος, και ως εκ τούτου, θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί, ότι είναι πιο χαρακτηριστική ανησυχία του περασμένου αιώνα από τη σημερινή. Ποιά, λοιπόν, θα μπορούσε να είναι η κρίσιμη διαφορά μεταξύ της εξέτασης του εικοστού πρώτου αιώνα και της εξέτασης του σύγχρονου ερμηνευτή, από την άποψη τουλάχιστον των τοποθετήσεων ως προς την «παρουσία» του ερμηνευτή; Στο πρόσφατο βιβλίο του, Το Μέλλον, ο Marc Augé δηλώνει ότι: «Το να είσαι σύγχρονος σημαίνει να επικεντρώνεσαι σε αυτά τα πράγματα του παρόντος που διαγράφουν κάτι από το μέλλον.» Σε αυτή την παρουσίαση, θα ήθελα να διερωτηθώ τι απο το παρελθόν εξακολουθεί να είναι παρόν - να διερευνήσω πώς ερωτήσεις για τα καλλιτεχνικά μέσα, όπως η μνήμη, να επιστρέφουν στην περφόρμανς ως το μέλλον του δικού της παρελθόντος. Πώς η θεατρική παράσταση διαφοροποιείται από τα γενικά κριτήρια της «παραγωγής» σε σημείο-καπιταλισμό; Τι ερωτήσεις του κάποτε της μόδας «αρχείου» προκύπτουν σε ερμηνείες στο θέατρο του προηγούμενου αιώνα και σήμερα; Σε ένα πλαίσιο στο οποίο μια «επιστροφή στον Ψυχρό Πόλεμο» συζητείται, ή στην οποία «επανορθώσεις» συνεχίζουν να διαμορφώνουν την πολιτική μεταξύ των κρατών, τι είδους ιστορικό παράδειγμα προσφέρεται από την ερμηνεία του έργου Catastrophe του Μπέκετ;

Ο Mischa Twitchin είναι μεταδιδακτορικός ερευνητής της Βρετανικής Ακαδημίας στο Τμήμα Θεάτρου στο Queen Mary, University of London, η έρευνα του επικεντρώνεται στη φανταστική ζωή της νεωτερικότητας, όπως εκφράζεται σε (ή όπως διαμορφώνεται από) σχέσεις αναπαράστασης με «εθνογραφικά» αντικείμενα σε μητροπολιτικά μουσεία (<http://www.sed.qmul.ac.uk/staff/twitchinm.html>). Το βιβλίο του, Το Θέατρο του Θανάτου: το Ανοίκειο στη Μίμηση θα δημοσιευθεί στη σειρά Φιλοσοφία της Περφόρμανς από τις εκδόσεις Palgrave Macmillan (2015) Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε στην ιστοσελίδα του: http://shunt.co.uk/OLD/mischa_twitchin/ και στο Vimeo: <https://vimeo.com/user13124826/videos>.

Only 15 years into the new millennium and already the twenty-first century is a topic of study, with courses – as at the University of Malta – addressed specifically to performers, as if the future could be divined through the entrails of digital media. Paradoxically, this fascination with all that could be “new” – as already ahead of the present – is a classic modernist concern; and thus, one might have thought, more characteristic of the last century than the present one. What then might be the critical difference between consideration of the twenty-first century performer and the contemporary performer; not least in terms of claims about the performer’s “presence”? In his recent book, *The Future*, Marc Augé suggests that: “Being contemporary means concentrating on those things in the present that sketch something of the future.” In this presentation (including a filmed performance), I wish to propose that this is to ask what of the past is still present – to explore how questions of medium, as of memory, return to performance as the future of its own past. How does theatrical performance distinguish itself here from the general criteria of “production” in semio-capitalism? What questions of the once fashionable “archive” arise in interpretations of the previous century’s theatre today? In a context in which a “return to the Cold War” is being discussed, or in which “reparations” continue to inform politics between states, what kind of historical example is offered by an interpretation of Beckett’s *Catastrophe*?

Mischa Twitchin is a British Academy Postdoctoral Fellow at the Drama Dept., Queen Mary, University of London, investigating the fantasy life of modernity as expressed in (or as shaped by) encounters staged with “ethnographic” objects in metropolitan museums (<http://www.sed.qmul.ac.uk/staff/twitchinm.html>). His book, *The Theatre of Death: the Uncanny in Mimesis*, will be published in the Performance Philosophy series by Palgrave Macmillan (2015); and examples of his performance projects can be found on his website: http://shunt.co.uk/OLD/mischa_twitchin/; and on Vimeo: <https://vimeo.com/user13124826/videos>.

Ελληνικό Κέντρο
του Διεθνούς
Ινστιτούτου Θεάτρου

Ελληνικό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου

Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

Πειραιώς 206, 177 78, Ταύρος

T & F: +30 210 3303149

e: office@hellastheatre.gr, itigr@otenet.gr

www.hellastheatre.gr

www.athensystem.gr

Hellenic Centre of the International Theatre Institute

Michael Cacoyannis Foundation

206, Piraeus Str., Tavros, Athens 177 78

T & F: +30 210 3303149

e: office@hellastheatre.gr, itigr@otenet.gr

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

HELLENIC REPUBLIC
Ministry of Culture and Sports

Co-financed by Greece and the European Union

